

KBF.430.1.2.2025

Nr ewid. 55/2025/P/25/001/KBF

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2024 r.
w części 19 – Budżet, finanse publiczne
i instytucje finansowe

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów

Anna Wojcieszekiewicz

/podpisano elektronicznie/

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Michał Jędrzejczyk

/podpisano elektronicznie/

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, czerwiec 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli

ul. Filtrowa 57

02-056 Warszawa

+48 22 444 50 00

nik@nik.gov.pl

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. OCENA OGÓLNA.....	5
3. WNIOSKI.....	7
4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	8
4.1. DOCHODY BUDŻETOWE	8
4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	9
4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	24
4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE	26
5. INFORMACJE DODATKOWE	29
6. ZAŁĄCZNIKI.....	31
6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	31
6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	32
6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	33
6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	34
6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	35
6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	37
6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE	39
6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	40

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa na rok 2024 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe oraz ocena wykonania planów finansowych dysponentów III stopnia w ramach tej części budżetu państwa

Zakres kontroli

Realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych
Prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych

Prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań

Analiza porównawcza danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego

Jednostki

kontrolowane

1. Ministerstwo Finansów (dalej: MF)

2. Centrum Informatyki Resortu Finansów (dalej: CIRF)

3. Instytut Finansów (dalej: IF)

Okres objęty kontrolą

Rok 2024

Dysponentem części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe jest Minister Finansów.

Część 19 budżetu państwa obejmuje tylko niektóre dochody i wydatki związane z realizacją zadań Ministra Finansów, w tym głównie dochody z tytułu odsetek, które stanowiły 96,2 % dochodów tej części budżetowej i obejmowały przede wszystkim odsetki od lokat i środków budżetowych zgromadzonych na rachunkach bankowych w Narodowym Banku Polskim i Banku Gospodarstwa Krajowego. Wydatki części 19 przeznaczono przede wszystkim na sfinansowanie zadań z zakresu zarządzania finansami państwa, w tym poboru podatków, ceł i niepodatkowych należności budżetu państwa, a także działań kontrolnych i dotyczących zwalczania przestępczości ekonomicznej, realizowanych przez Krajową Administrację Skarbową. Wydatki te umożliwiały działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi (42,5 % wydatków budżetu państwa części 19) oraz urzędu obsługującego Ministra Finansów (tzw. centrali Ministerstwa Finansów – 5,3 %). Ponadto 45,8 % wydatków kontrolowanej części budżetu państwa w 2024 r. stanowiła wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Większość dochodów (99,3 %) i wydatków (89,3 %), za realizację których odpowiada Minister Finansów, ujęta była w odrębnych częściach budżetowych. Dochody podatkowe pobierane przez Krajową Administrację Skarbową ujmowane były w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Dochody i wydatki związane z obsługą długu Skarbu Państwa w części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, a wydatki na subwencje ogólne dla samorządu terytorialnego w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego. Minister Finansów jest również dysponentem części 84 – Środki własne Unii Europejskiej i 87 – Dochody budżetu środków europejskich, w których ewidencjonowane były odpowiednio wydatki przeznaczone na sfinansowanie polskiego wkładu do budżetu Unii Europejskiej oraz dochody budżetu środków europejskich.

W 2024 r. w części 19 dochody wykonano w kwocie 4 188 760,8 tys. zł, w tym 4 151 686,1 tys. zł (99,1 %) wyniosły dochody kontrolowanych jednostek. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 26 198 900,6 tys. zł, w tym wydatki kontrolowanych jednostek wyniosły 14 792 343 tys. zł, co stanowi 56,5 % wydatków części 19.

Uzyskane w kontrolowanej części dochody budżetu państwa stanowiły 0,7 % łącznej kwoty dochodów budżetu państwa, a wydatki – 3,1 % wydatków budżetu państwa.

Budżet części 19 realizowany był w 2024 r. przez 22 dysponentów, w tym dysponenta części 19 (jako równocześnie dysponenta III stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków ujętych w planie finansowym jednostki) oraz 21 dysponentów III stopnia, bezpośrednio podległych dysponentowi części, tj.: Dyrektora Generalnego Ministerstwa Finansów, 16 dyrektorów izb administracji skarbowej, Dyrektora Centrum Informatyki Resortu Finansów, Dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej oraz Dyrektora Instytutu Finansów. Szczegółowe informacje dotyczące

dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów oraz ich procentowy udział w wydatkach części 19 budżetu państwa zostały przedstawione w załączniku nr 6.1. do niniejszej Informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

**Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie
opisowej wykonanie
budżetu państwa
w 2024 r. w części 19 –
Budżet, finanse
publiczne i instytucje
finansowe**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, za wyjątkiem dokonania wydatku na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 12 000 000 tys. zł, który nie był niezbędny dla zachowania płynności tego Funduszu w 2024 r. o czym świadczy fakt, iż środków tych nie wykorzystano w kontrolowanym okresie. Niecelowe przekazanie powyższej kwoty w 2024 r. NIK ocenia negatywnie. Na ocenę wykonania budżetu państwa w części 19 wpłynęły także wyniki kontroli działalności Instytutu Finansów², w którym stwierdzono liczne istotne nieprawidłowości, świadczące o niedostatecznej kontroli zarządczej w ramach obszaru wydatków i sprawozdawczości. W związku z tym Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie wykonanie planu finansowego Instytutu Finansów w 2024 r. Natomiast pozytywną ocenę wykonania planu finansowego wydano w ramach kontroli w Centrum Informatyki Resortu Finansów.

Szczegółowym badaniem w trzech kontrolowanych jednostkach objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 13 002 968,9 tys. zł, tj. 49,6 % wydatków części 19, w tym 12 415 235,9 tys. zł wydatków w grupie *Dotacje i subwencje*. Poza wydatkiem na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, wydatki w grupie *Dotacje i subwencje* dokonywane były celowo i w wysokościach uzasadnionych potrzebami podmiotu dotowanego lub zgodnie z umowami dotyczącymi zasilenia organizacji międzynarodowych. Kontrolę realizacji wydatków dysponentów III stopnia przeprowadzono na próbie wydatków w grupach ekonomicznych *Wydatki bieżące jednostek budżetowych* i *Wydatki majątkowe* o łącznej wartości 587 733 tys. zł, co stanowiło 26,8 % wydatków tych jednostek. Wydatki przeznaczono na realizację zadań statutowych jednostek, zgodnie z planem finansowym oraz z zasadami gospodarki finansowej określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Wyjątek stanowi wydatek poniesiony przez centralę Ministerstwa Finansów w kwocie 29 tys. zł na zapłatę ustawowych odsetek oraz wydatki Instytutu Finansów w wysokości 72 tys. zł na częściową realizację trzech opracowań, które nie zostały wykorzystane w działalności jednostki.

Pozostałe stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły między innymi:

- opóźnień w zablokowaniu przez dysponenta części 19 niewykorzystanych środków budżetu państwa w wysokości 5369 tys. zł,
- niepodjęcia działań w celu zaplanowania w części 19 wystarczających środków na dotację podmiotową dla spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o. o.,
- realizacji w Instytucie Finansów wydatków w wysokości 139,3 tys. zł na odprawy dla pracowników niezgodnie z klasyfikacją budżetową.

² Z dniem 30 kwietnia 2025 r. Instytut Finansów został postawiony w stan likwidacji na podstawie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie likwidacji państwowej jednostki budżetowej pod nazwą „Instytut Finansów” (Dz. Urz. Min. Fin. poz. 44); likwidacja ma nastąpić 1 sierpnia 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie łączne sprawozdania za 2024 r. dysponenta części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Zostały one sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania jednostkowe centrali MF, Centrum Informatyki Resortu Finansów i sprawozdania jednostkowe dysponenta części 19 sporządzono prawidłowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Sprawozdania jednostkowe dysponenta części 19 i Centrum Informatyki Resortu Finansów przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

Natomiast roczne sprawozdania Instytutu Finansów NIK opiniuje negatywnie ze względu na wartość i charakter nieprawidłowości stwierdzonych w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa oraz sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2024 r. Skala tych nieprawidłowości uzasadnia ocenę negatywną sprawozdań jednostkowych, ponieważ jednak nie miała istotnego wpływu na prawidłowość danych wykazanych w sprawozdaniach łącznych, nie wpływa na opinię o sprawozdaniach sporządzonych przez dysponenta części 19.

Zrealizowane zostały wnioski NIK sformułowane po kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 19, z wyjątkiem jednego dotyczącego zaprzestania planowania w rezerwach celowych na dany rok budżetowy wydatków, w odniesieniu do których dysponent części na etapie planowania posiada informacje umożliwiające ich ujęcie w planie wydatków tej części, który został zrealizowany częściowo. Nadal aktualny pozostaje również wniosek sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w części 19 w latach poprzednich, odnoszący się do zaprzestania ujmowania w planie dysponenta środków na wydatki jednostek podległych.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe przedstawiona została w załączniku nr 6.3. do niniejszej Informacji.

3. WNIOSKI

Minister Finansów

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o wypłacanie środków z budżetu państwa przeznaczonych na zasilenie funduszy pozabudżetowych w miarę powstawania faktycznego zapotrzebowania.

Dysponent części 19 przekazał w grudniu 2024 r. do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 środki z budżetu państwa w kwocie 12 000 000 tys. zł, mimo że nie były one niezbędne do bieżącego zarządzania płynnością Funduszu zarówno w 2024 r. jak i na początku 2025 r. Przekazane środki w żaden sposób nie przyczyniły się do realizacji zadań Funduszu w badanym okresie. Nie kwestionując zasadności przekazywania środków z budżetu państwa na spłatę zobowiązań Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym operacji przedterminowego wykupu obligacji, NIK wskazuje, że środki na te cele powinny być przekazywane w miarę potrzeb Funduszu.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r., kontrola dochodów budżetowych w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zrealizowane dochody wyniosły 4 188 760,8 tys. zł i były o 215 130,1 tys. zł (o 4,9 %) niższe od dochodów roku ubiegłego oraz o 189 660,8 tys. zł (o 4,7 %) wyższe od dochodów ujętych w ustawie budżetowej³.

Główną przyczyną uzyskania niższych dochodów w roku 2024 w stosunku do roku ubiegłego było mniejsze o 239 285,6 tys. zł tj. o 5,6 % wykonanie wpływów z pozostałych odsetek. Pomimo spadku, dochody z tytułu odsetek pozostały najistotniejszą pozycją dochodów i wyniosły łącznie 4 028 789,4 tys. zł.

Na pozostałą kwotę 159 971,5 tys. zł składały się w szczególności opłaty za zezwolenia, akredytacje i opłaty ewidencyjne (53 406,1 tys. zł), wpływy z różnych dochodów (39 059,2 tys. zł), wpływy z grzywien i kar od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (23 334,9 tys. zł) oraz wpływy z różnych opłat (10 019,3 tys. zł).

Największy wzrost dochodów istotnych kwotowo w stosunku do ubiegłego roku dotyczył opłat za zezwolenia, akredytacje i opłaty ewidencyjne. Dochody z tego tytułu wzrosły o 27 595,9 tys. zł (o 106,9 %). Wpływy z grzywien i kar od osób prawnych i jednostek organizacyjnych wzrosły o 11 533,5 tys. zł, tj. o 97,7 %.

Szczegółowe informacje o dochodach zrealizowanych w części 19 w 2024 r. przedstawiono w załączniku nr 6.4. do niniejszej Informacji.

Zrealizowane w 2024 r. dochody centrali Ministerstwa Finansów stanowiły 99,1 % łącznych dochodów zrealizowanych w części 19 i wyniosły 4 150 654,2 tys. zł. Były one o 215 522,2 tys. zł (o 4,9 %) niższe od dochodów wykonanych w 2023 r. i o 175 616,2 tys. zł (o 4,4 %) wyższe od dochodów prognozowanych w znowelizowanej ustawie budżetowej.

Największe dochody 2024 r. dotyczyły wpływów z tytułu odsetek i wyniosły 4 027 042,9 tys. zł. Na pozostałą kwotę w wysokości 123 611,4 tys. zł składały się w m.in. opłaty za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne (53 406,1 tys. zł), wpływy z różnych dochodów (35 435,6 tys. zł), wpływy z grzywien i kar od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (23 334,9 tys. zł) oraz wpływy z różnych opłat (6278,9 tys. zł).

W stosunku do dochodów planowanych największe różnice dotyczyły wpływów z pozostałych odsetek (wyższe o 117 001,9 zł tj. 3 % powyżej dochodów planowanych), z różnych dochodów (wyższe o 25 950,6 tys. zł tj. 273,6 %) oraz wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (wyższe o 22 219,9 tys. zł, tj. ponad 21 razy więcej niż dochody planowane).

Zwiększeniu w stosunku do dochodów wykonanych w 2023 r. uległy głównie wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne (o 27 595,9 tys. zł tj. o 106,9 %) oraz wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych

³ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.).

(o 11 533,5 tys. zł tj. o 97,7 %). Zwiększenia te stanowiły 94,8 % wzrostu dochodów. Przyczyną zwiększenia dochodów w tytułu opłat za zezwolenia było wygaśnięcie 17 koncesji na prowadzenie kasyn gier w 2024 r. W 2024 r. wydano ostatecznie 19 koncesji, w tym cztery zaplanowane do wydania w 2023 r. Dwie koncesje zostały wydane w styczniu 2025 r. W obu przypadkach przyczyną zmiany terminu wydania koncesji było przedłużające się postępowanie administracyjne. Na wykonanie dochodów z tytułu kar pieniężnych oraz wzrost w stosunku do zeszłego roku i prognozowanych wielkości największy wpływ miały kary nakładane przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego (dalej: PANA). W 2024 r. PANA nałożyła m.in. dwie kary pieniężne na jedną z firm audytorskich w łącznej wysokości 17 659,8 tys. zł.

Wykonanie nieplanowanych wpływów z pozostałych dochodów dotyczyło głównie zwrotu dokonanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej także: BGK) w ostatnim dniu roboczym 2024 r. środków wynikających z realizowanych programów poręczeniowo-gwarancyjnych.

Należności w części 19 na koniec 2024 r. wyniosły 318 895,7 tys. zł i były wyższe o 3,7 % niż należności na koniec roku 2023. Zaległości wyniosły 314 479,5 tys. zł i zwiększyły się względem roku ubiegłego o 3,3 %. Wzrost zarówno należności jak i zaległości dotyczył głównie naliczonych kar umownych (wzrost odpowiednio o 10 386,6 tys. zł i 8646,1 tys. zł) oraz pozostałych odsetek (o 4339,4 tys. zł i o 4122,4 tys. zł).

Należności centrali Ministerstwa Finansów na koniec 2024 r. wyniosły 20 817,6 tys. zł i były o 6,7 % wyższe niż na koniec roku 2023, a zaległości 18 332,9 tys. zł i były wyższe o 0,9 % niż na koniec roku ubiegłego. Wzrost należności dotyczył głównie naliczonych kar umownych o kwotę 1665,7 tys. zł (o 236,1 %) oraz pozostałych odsetek o kwotę 407,5 tys. zł (o 4,5 %).

Wniosek pokontrolny sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. w zakresie wzmocnienia nadzoru i podjęcia działań w celu prawidłowego ustalania wysokości odsetek od zaległości został zrealizowany. W Ministerstwie Finansów trwały prace wdrożeniowe mające na celu automatyczne naliczanie odsetek w systemie finansowo-księgowym.

Dochody wykonane przez dwóch pozostałych skontrolowanych dysponentów III stopnia wyniosły łącznie 1030,9 tys. zł, co stanowiło 0,02 % dochodów wykonanych w tej części budżetowej.

W Instytucie Finansów stwierdzono brak naliczenia odsetek od zaległości na koniec III kwartału, co było niezgodne z § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

Wydatki budżetu państwa w 2024 r. w części 19 wyniosły 26 198 900,6 tys. zł, co stanowiło 187 % kwoty planowanej w ustawie budżetowej oraz 97,8 % planu po zmianach. W porównaniu do 2023 r. wydatki były wyższe o 15 283 517,5 tys. zł (o 140 %). Wzrost ten w porównaniu do roku poprzedniego spowodowany był głównie:

- wzrostem wydatków w grupie *Dotacje i subwencje* o 12 397 166,6 tys. zł,
- wyższymi wydatkami z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń o 2 232 513,4 tys. zł,

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, ze zm. (dalej: rozporządzenie o rachunkowości).

- wydatkami związanymi z realizacją przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych w wysokości 371 159,7 tys. zł; wydatki z tego tytułu nie były ponoszone w poprzednich dwóch latach,
- wyższymi wydatkami majątkowymi o 173 239,8 tys. zł.

W 2024 r. w grupie *Dotacje i subwencje* w części 19 poniesiono wydatki zarówno na dotacje i subwencje, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, jak i na transfery, które nie spełniają definicji dotacji ani subwencji, takie jak wpłaty do organizacji międzynarodowych czy wpłata na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19. Wydatki w tej grupie wyniosły 12 652 274,7 tys. zł i stanowiły 3279,7 % środków zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej oraz 99,6 % planu po zmianach. W porównaniu do 2023 r. wydatki te były większe o 4859,6 %, tj. o 12 397 166,6 tys. zł. Zwiększenie wydatków w porównaniu do roku poprzedniego spowodowane było przede wszystkim wpłatą do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (12 000 000 tys. zł), a także wyższymi niż w roku poprzednim wydatkami z tytułu dotacji podmiotowej dla spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o. o. (wzrost o 141 328,5 tys. zł) oraz wpłatami na rzecz instrumentów i programów UE i instytucji międzynarodowych w związku z pomocą finansową Ukrainie (114 323,4 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w grupie *Dotacje i subwencje* w łącznej kwocie 12 415 235,9 tys. zł, z tego:

- wpłatę na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 12 000 000 tys. zł,
- wypłatę dotacji podmiotowej dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne sp. z o.o.⁶ w kwocie 270 912,6 tys. zł,
- wpłaty na sfinansowanie inicjatywy Międzynarodowego Funduszu Walutowego⁷ *The Poverty Reduction and Growth Trust* (dalej: PRGT) w kwocie 30 000 tys. zł,
- wpłaty na sfinansowanie odsetek od pożyczki udzielonej Ukrainie w ramach instrumentu pomocy makrofinansowej UE (tzw. MFA+) w kwocie 102 010,5 tys. zł,
- wpłaty na inicjatywy organizacji międzynarodowych związane z pomocą dla Ukrainy w kwocie 12 312,9 tys. zł.

Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku wpłaty na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 oraz dotacji dla spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o. o.

Dokonanie wpłaty z budżetu państwa do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, prowadzonego w BGK, przewidziano w ustawie budżetowej na rok 2024⁸. Na wniosek dysponenta części 19 środki zostały przeniesione do planu finansowego części 19 i przekazane do BGK w dniu 17 grudnia 2024 r. We wniosku wskazano, że środki te zostaną przeznaczone w 2025 r. na wykupy obligacji wyemitowanych przez Fundusz, zarówno terminowe jak i przedterminowe, co pozwoli zmniejszyć zadłużenie Funduszu na koniec 2025 r. Kontrola NIK wykazała, że dysponent części 19 przekazał te środki, mimo że nie były one niezbędne do bieżącego zarządzania płynnością Funduszu zarówno w 2024 r. jak i na początku 2025 r., ani w żaden sposób nie przyczyniły się do realizacji zadań Funduszu w badanym okresie. Dysponent części 19 podjął decyzję o wpłacie, gdyż kwotę wpłaty uwzględniono w planie finansowym Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2024 rok, jako jedno ze źródeł finansowania wydatków Funduszu a ponadto niedokonanie w 2024 roku planowanej wpłaty z budżetu państwa spowodowałoby, że środki zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2025 na przypadający w 2025 roku wykup byłyby niewystarczające,

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.

⁶ Spółka została powołana do realizacji projektów informatycznych na rzecz Ministerstwa Finansów i jednostek podległych.

⁷ Dalej: MFW.

⁸ Zgodnie z art. 65a ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568, ze zm.) środki na ten cel zaplanowano w rezerwie celowej.

co oznaczałoby konieczność dalszej emisji obligacji przez BGK. Nie kwestionując zasadności przekazywania środków z budżetu państwa na spłatę zobowiązań Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym operacji przedterminowego wykupu obligacji, NIK wskazuje, że środki na te cele powinny być przekazywane w miarę potrzeb Funduszu, w terminach planowanych wykupów obligacji, i w związku z tym jako niecelowe oceniono ich przekazanie w 2024 r. Zdaniem NIK dokonanie wpłaty w 2024 r. do Funduszu, mimo że nie była ona niezbędna do sfinansowania wydatków Funduszu w 2024 r. ani nawet na początku 2025 r. spowodowało sztuczne zwiększenie wydatków oraz deficytu roku 2024 i tym samym naruszyło zasadę roczności budżetu państwa. Na etapie planowania budżetu na rok 2025 Minister Finansów powinien był oszacować kwotę niezbędną do wykupu obligacji wyemitowanych przez Fundusz i odpowiednio zaplanować kwotę wpłaty, a zaplanowane środki przekazywać do BGK stosownie do zapotrzebowania.

Dotację dla spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o. o. wypłacano w transzach miesięcznych, zgodnie z harmonogramem i jego późniejszymi korektami, przedstawionym przez zarząd spółki. Harmonogram wypłat i jego korekty były każdorazowo akceptowane przez Ministra Finansów. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że kwota środków, zaplanowanych na dotację dla spółki w planie finansowym części 19, wystarczyłaby na sfinansowanie wypłat dotacji przewidzianych w zaakceptowanym przez Ministra Finansów harmonogramie w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. Środki na tę dotację zostały częściowo zaplanowane w rezerwie celowej w wysokości 162 827 tys. zł, mimo że na etapie opracowywania projektu budżetu państwa potrzeby spółki w zakresie finansowania były znane i ocenione przez Ministra Finansów jako racjonalne. Nieprawidłowość tę szerzej opisano w dalszej części niniejszej Informacji dotyczącej rezerw celowych.

W pozostałych poddanych szczegółowemu badaniu wydatkach w grupie *Dotacje i subwencje* nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wpłaty na sfinansowanie inicjatywy PRGT, która służy do udzielania wsparcia finansowego najbiedniejszym krajom członkowskim Międzynarodowego Funduszu Walutowego na preferencyjnych warunkach, nastąpiły na podstawie decyzji Ministra Finansów z 28 kwietnia 2012 r. i 27 września 2013 r. w związku z dokonaniem przez MFW wpłat do Narodowego Banku Polskiego łącznie 17,38 mln SDR⁹. W zamian za to Polska zobowiązała się do wpłaty równowartości tej kwoty do MFW na subsydiowanie PRGT. Ze względu na obowiązujące przepisy oraz fakt, że wpłaty do PRGT traktowane są jako dobrowolne przekazanie środków, nie mogą one zostać dokonane ze środków NBP. W 2023 r. Minister Finansów podjął decyzję o rozpoczęciu spłat powyższego zobowiązania, planując wpłaty w 10 ratach. W roku 2023 wpłacono 9 mln zł, a w 2024 r. przekazano 10 mln zł. W 2024 r. w księgach dysponenta części 19 pozabilansowo ujęto zobowiązania warunkowe z tego tytułu. Ponadto, informacja, że Minister Finansów zobowiązał się do dokonywania wpłat na PRGT, została ujawniona w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Ministerstwa Finansów jako jednostki budżetowej. Dyrektor Generalna Ministerstwa Finansów poinformowała, że w 2025 r. zostaną dokonane analizy w celu ustalenia możliwości i sposobu ujęcia zobowiązań z tytułu wpłat na PRGT w księgach rachunkowych. Ponadto w 2024 r. Minister Finansów podjął decyzję o dokonaniu dodatkowej wpłaty do PRGT w wysokości 20 mln zł, co uzasadniono korzystnym wpływem na pozycję Polski na forum MFW jako aktywnego darczyńcy i państwa, które chce odgrywać coraz większą rolę w kształtowaniu polityki międzynarodowej.

Wpłaty na sfinansowanie odsetek od pożyczki udzielonej Ukrainie w ramach instrumentu pomocy makrofinansowej UE (tzw. MFA+) zostały dokonane w celu wykonania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiającego instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa+)¹⁰, w wysokościach

⁹ Międzynarodowa jednostka rozrachunkowa stworzona przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 322 z 16.12.2022 r., str. 1.

i terminach wynikających z informacji otrzymanych od Komisji Europejskiej. Natomiast wpłaty na inicjatywy organizacji międzynarodowych związane z pomocą dla Ukrainy zostały zrealizowane na podstawie decyzji Ministra Finansów o dokonaniu jednorazowych dobrowolnych wpłat na inicjatywę MFW *The Ukraine Capacity Development Fund* w wysokości 8000 tys. zł oraz inicjatywę Banku Rozwoju Rady Europy *The Ukraine Solidarity Fund* w wysokości 1000 tys. euro. Obie inicjatywy mają na celu udzielenie wsparcia władzom Ukrainy oraz państw przyjmujących uchodźców z tego kraju.

Wydatki w grupie *Wydatki bieżące jednostek budżetowych* zrealizowane w 2024 r. w części 19 budżetu państwa wyniosły 12 900 407,1 tys. zł i były o 1,3 % niższe od kwoty planowanej w ustawie budżetowej oraz stanowiły 96,5 % planu po zmianach. W porównaniu do 2023 r. wydatki te wzrosły o 26,7 %, tj. o 2 716 367,5 tys. zł. Wzrost ten spowodowany był głównie, jak wskazano wyżej, zwiększeniem wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, w związku z ustaleniem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 120 %. Drugą istotną przyczyną wzrostu wydatków w tej grupie było poniesienie wydatków w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych.

Wydatki na wynagrodzenia w części 19 budżetu państwa¹¹ w 2024 r. wyniosły 9 265 811,7 tys. zł i były wyższe o 1 938 821,8 tys. zł (o 26,5 %) niż w 2023 r. Zrealizowane wydatki stanowiły 99,5 % planu po zmianach.

Wzrost wydatków spowodowany był m.in. wspomnianym już wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, wdrażaniem wieloletnich programów modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej oraz zwiększeniem planu wydatków na wynagrodzenia pracowników i uposażenia funkcjonariuszy w związku z przygotowaniem i realizacją zadań związanych z objęciem i sprawowaniem przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE w pierwszej połowie 2025 roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 12 283,3 zł i wzrosło w porównaniu do roku 2023 o 24,7 % (o 2 431,9 zł). Największy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dotyczył członków korpusu służby cywilnej – 25,2 % i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej – 23,4 %. W pozostałych grupach wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wyniósł: 21,3 % w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń i 21 % w grupie żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy. Natomiast w grupie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe przeciętne miesięczne wynagrodzenie było o 35,6 % niższe niż w roku poprzednim.

Przeciętne zatrudnienie w części 19 w 2024 r. wyniosło 62 862 osoby i w porównaniu do 2023 r. zwiększyło się o 883 osoby, tj. o 1,4 %. Największy wzrost zatrudnienia wystąpił w izbach administracji skarbowej (dalej: IAS) wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi o 633 osoby, tj. o 1,1 %, oraz w Ministerstwie Finansów o 141 osób, tj. o 4,8 %.

Zwiększenie zatrudnienia wystąpiło również w Centrum Informatyki Resortu Finansów o 96 osób (o 6,2 %), w Krajowej Informacji Skarbowej o 23 osoby (o 2,1 %) i w Krajowej Szkole Skarbowości o jedną osobę (tj. o 0,5 %).

Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia rok do roku w części 19, biorąc pod uwagę status zatrudnienia wystąpił wśród funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej o 3,9 % (434 osoby) i członków korpusu służby cywilnej o 0,8 % (403 osoby).

Wzrost zatrudnienia w IAS i podległych im jednostkach spowodowany był głównie obsadzeniem wakujących stanowisk funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej i członków korpusu służby cywilnej oraz mniejszą, w porównaniu do roku poprzedniego, liczbą odejść z pracy lub służby w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych, a także mniejszą liczbą osób przebywających

¹¹ Według sprawozdania Rb-70 części 19 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

na urloпах bezpłatnych i związanych z rodzicielstwem. W Centrum Informatyki Resortu Finansów wzrost zatrudnienia wynikał z realizacji nowych zadań, m.in. powołania w 2024 r. Pionu Rozwoju Systemów Informatycznych. Natomiast w MF wzrost zatrudniania wynikał z obsadzenia dotychczas wakujących stanowisk, przyjęcia pracowników w związku z realizacją nowych zadań oraz przeniesienia do realizacji zadań w Ministerstwie osób zatrudnionych dotychczas w izbach administracji skarbowej i w jednostkach finansowanych środkami części budżetowych: *Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Rolnictwo oraz Rynki Rolne*.

Zmniejszenie zatrudnienia odnotowano w Instytucie Finansów, gdzie przeciętne zatrudnienie w 2023 r. było niższe o 11 osób (o 50 %) w porównaniu do roku poprzedniego. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że na koniec 2024 r. w IF zatrudnionych było 9 osób, z czego aż 33,3 % (3 osoby) na stanowiskach kierowniczych (dyrektor IF i dwóch zastępców dyrektora), a poza kierownictwem jednostki, nie było zatrudnionego żadnego pracownika do realizacji merytorycznych zadań IF¹². Sześciu pozostałych pracowników realizowało zadania z zakresu księgowości (1 osoba), kadr i płac (2 osoby), obsługi sekretariatu i zadań administracyjnych (2 osoby) oraz obsługi prawnej (1 osoba). Z ustaleń kontroli wynika, że taka struktura zatrudnienia wynikała z problemów z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kompetencjach i poziomie wiedzy. Dyrektor IF podjął w 2024 r. działania w celu podniesienia limitów wynagrodzeń pracowników Instytutu Finansów, a działalność jednostki w trakcie roku, w ocenie Dyrektora IF, przyczyniła się do zwiększenia rozpoznawalności wśród osób o odpowiednich kwalifikacjach.

Nie kwestionując powyższego Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że w 2024 r. podjęta została decyzja o zmianie zakresu działalności Instytutu Finansów oraz o dokonaniu zwolnień grupowych pracowników merytorycznych. Izba zauważyła również, że braki kadrowe były bezpośrednią przyczyną powstania nieprawidłowości (opisanej w dalszej części niniejszej Informacji) dotyczącej zawarcia trzech umów na opracowania, których nie można było w pełni zrealizować z przyczyn leżących po stronie IF, a jedną z tych przyczyn był brak możliwości zastąpienia osoby nadzorującej wykonanie tych umów.

Wydatki w grupie *Wydatki majątkowe* w części 19 w 2024 r. wyniosły 572 016,7 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej były wyższe o 19,1 %, zaś do planu po zmianach były niższe o 8,5 %. W porównaniu do 2023 r. wydatki te były wyższe o 43,4 %. Realizację wydatków majątkowych w kontrolowanych jednostkach opisano szerzej w dalszej części niniejszej Informacji.

Zrealizowane w 2024 r. w części 19 wydatki w grupie *Świadczenia na rzecz osób fizycznych* wyniosły 74 202,1 tys. zł, tj. 99,7 % planu po zmianach, i były o 4,2 % niższe niż w roku poprzednim. Wydatki te stanowiły 0,3 % wydatków kontrolowanej części budżetowej. W ramach tej grupy wydatków, w centrali MF wydatkowano 2830 tys. zł i w porównaniu do planu finansowego i planu po zmianach były one niższe o 12,4 % i 3,9 %. Wydatki na realizację świadczeń w porównaniu do wykonanych w 2023 r. wzrosły o 28,8 %.

Nadal aktualny pozostaje wniosek NIK sformułowany po wcześniejszych kontrolach wykonania budżetu państwa, dotyczący zaprzestania utrzymywania środków w planie dysponenta części i ujmowania ich w planach jednostek podległych. W ciągu 2024 r. przekazano z planu wydatków dysponenta części do planu wydatków dysponentów niższego stopnia kwotę 11 189,3 tys. zł. Przekazana kwota była wyższa niż w roku poprzednim (9160,2 tys. zł). Były to środki na wydatki o charakterze incydentalnym, trudne do przewidzenia, które w trakcie roku przeznaczono na wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń i zakup usług remontowych w łącznej kwocie

¹² § 2 ust. 1 statutu IF stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie utworzenia państwowej jednostki budżetowej pod nazwą „Instytut Finansów” (Dz. Urz. Min. Fin., Fund. i Pol. Reg. poz. 67, ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 22 marca 2024 r. stanowi, iż przedmiotem działalności Instytutu jest prowadzenie strategicznych oraz interdyscyplinarnych analiz w zakresie konsekwencji polityk publicznych dla finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych oraz upowszechnianie wiedzy w tym zakresie.

9494 tys. zł. Ponadto w roku 2024 na poziomie Ministerstwa Finansów pozostawiono środki w kwocie 2219 tys. zł dotyczące finansowania programów pomocowych. Nie dokonano podziału tych kwot na poszczególne izby administracji skarbowej ze względu na fakt, że wysokość środków przeznaczonych na poszczególne programy uniemożliwiała podział kwot w pełnych tysiącach złotych oraz nie było możliwe dokładne oszacowanie kwot wydatków w poszczególnych jednostkach. Kwoty te były możliwe do wskazania po przypisaniu prac audytowych.

NIK w dalszym ciągu zwraca uwagę, iż powyższe wydatki powinny być, w miarę możliwości, przypisane do jednostek podległych, gdzie będą ostatecznie realizowane. Ewentualne niedobory środków w trakcie roku powinny być uzupełniane w sposób przewidziany w ustawie o finansach publicznych, w tym poprzez dokonywanie odpowiednich zmian w planie finansowym jednostek podległych. Środki na zadania jednostek podległych mogą być ujmowane wyłącznie w ich planach finansowych lub w części 83 - Rezerwy celowe, w przypadku gdy na etapie planowania wydatków na dany rok budżetowy, dysponent nie jest w stanie określić, które jednostki będą ostatecznie realizowały dane wydatki.

Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2024 r. w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, dotacji podmiotowej i celowej, określonych w ustawie budżetowej na rok 2024¹³, plan wydatków części 19 zwiększono o kwotę 8416 tys. zł.

Plan wydatków części 19 zwiększono w trakcie roku również środkami rezerw celowych o kwotę 12 765 509,7 tys. zł. W wyniku wniosków dysponenta części o korektę przyznanych środków Minister Finansów zmniejszył środki z rezerw celowych o 7464,8 tys. zł. W następstwie powyższych zmian plan wydatków części 19 został ostatecznie zwiększony środkami z rezerw celowych o 12 758 044,9 tys. zł, w tym:

- na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (12 000 000 tys. zł),
- na dotację podmiotową do spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o.o. (170 335,2 tys. zł),
- na wpłaty do Komisji Europejskiej i organizacji międzynarodowych z przeznaczeniem na pomoc Ukrainie (124 443,6 tys. zł),
- dla Centrum Informatyki Resortu Finansów na zadania i zakupy inwestycyjne oraz utrzymanie systemów informatycznych (133 659,2 tys. zł),
- na realizację wieloletniego programu „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025” (13 776 tys. zł),
- na przygotowanie i realizację zadań związanych z objęciem i sprawowaniem przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE w pierwszej połowie 2025 roku (5159,3 tys. zł).

Otrzymane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane w wysokości 12 701 133 tys. zł (99,6 %).

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. w części 19, Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek pokontrolny dotyczący ujmowania w planie wydatków części 19 na dany rok (zamiast w rezerwach celowych) środków wynikających z programu wieloletniego dotyczącego modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej.

W ustawie budżetowej na rok 2024, środki przeznaczone na realizację programu wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025”, w określonej w uchwale nr 2/2023 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2023 r. w wysokości 1 mld zł, zostały zaplanowane w ramach wydatków części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe w wysokości 986 224 tys. zł i w ramach wydatków części 83 – Rezerwy celowe (poz. 40 – Środki na odbudowę dochodów budżetu państwa oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych) w wysokości 13 776 tys. zł. Wydatki w części 83 zaplanowane zostały na podstawie zapewnienia finansowania Ministra Finansów, w którym – jako źródło finansowania tych

¹³ Dz. U. poz. 971, ze zm.

wydatków – wskazano część 83. Tym samym Najwyższa Izba Kontroli uznała, że wniosek sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. został zrealizowany.

Plan wydatków dysponenta części 19 zwiększono w trakcie roku środkami rezerw celowych w wysokości 12 314 965,9 tys. zł. Pozostałym kontrolowanym dysponentom, plan wydatków został zwiększony tymi środkami w wysokości: 23 053,9 tys. zł w centrali MF i 137 527 tys. zł w Centrum Informatyki Resortu Finansów. W wyniku dokonanych przez Ministra Finansów korekt, plan wydatków dysponenta części 19 został ostatecznie zwiększony o 12 314 778,8 tys. zł, centrali MF o 22 480,2 tys. zł, a CIRF o 133 659,2 tys. zł. Środki rezerw celowych, zwiększające ostatecznie plany wydatków kontrolowanych dysponentów zostały wykorzystane odpowiednio w 99,9 %, 87,3 % i 78,3 %.

Szczegółowym badaniem objęto zwiększenia planu wydatków wszystkich wyżej wymienionych dysponentów:

- dysponenta części – wszystkie zwiększenia środkami rezerw celowych,
- centrali MF w wysokości 2874,4 tys. zł, tj. 12,5 % pierwotnej kwoty zwiększenia planu wydatków,
- CIRF w wysokości 77 023,7 tys. zł, co stanowiło 56 % pierwotnej kwoty zwiększeń planu wydatków.

W ocenie NIK środki ujęte w rezerwach celowych, za wyjątkiem środków na dotację dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne sp. z o. o. w kwocie 162 827 tys. zł, nie były możliwe do zaplanowania w ramach części 19 na etapie opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2024 lub ujęcie ich w rezerwie celowej wynikało z odrębnych ustaw.

Środki na dotację podmiotową dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne sp. z o. o. na rok 2024 zostały częściowo zaplanowane w rezerwach celowych w wysokości 162 827 tys. zł, mimo że na etapie opracowywania projektu budżetu państwa potrzeby spółki w zakresie dofinansowania jej działalności bieżącej były znane i ocenione przez Ministra Finansów jako racjonalne. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że w listopadzie 2023 r. Spółka przedstawiła dokument Plan Operacyjny, zaakceptowany przez przedstawicieli Ministerstwa Finansów, a na podstawie zadań tam zaplanowanych Spółka oszacowała koszty ich wykonania i koszty stałe funkcjonowania na 227 mln zł. Przy piśmie z 24 listopada 2023 r. Spółka przedstawiła harmonogram transz dotacji na rok 2024, z planowaną łączną kwotą dotacji 265,6 mln zł. Jednocześnie prace mające na celu opracowanie projektu ustawy budżetowej na rok 2024 trwały do grudnia 2023 r.¹⁴ Zatem na etapie sporządzania projektu ustawy budżetowej na rok 2024 Minister Finansów miał wiedzę, że kwota przeznaczona na wypłatę dotacji dla spółki, zaplanowana w części 19, nie będzie wystarczająca do sfinansowania wypłat dotacji w 2024 roku, a jednocześnie środki na dofinansowanie działalności spółki w pozostałym zakresie ujęte są w rezerwach celowych. Mimo to dysponent części 19 nie podjął działań w celu przeniesienia do projektu planu finansowego części 19 kwoty wystarczającej na zabezpieczenie wypłat dla spółki.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, NIK uznała za nie w pełni zrealizowany wniosek pokontrolny sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 19 dotyczący zaprzestania planowania w rezerwach celowych na dany rok budżetowy wydatków, w odniesieniu do których dysponent części na etapie planowania posiada informacje umożliwiające ich ujęcie w planie wydatków tej części.

Jak ustalono, po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu środkami rezerw celowych, kontrolowani dysponenti dokonali zmian swoich planów wydatków.

Zbadane wydatki poniesione ze środków z rezerw celowych u skontrolowanych dysponentów w wysokości 12 351 096,6 tys. zł zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem. Stwierdzono

¹⁴ Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 przyjęto 19 grudnia 2023 r.

jednak, że wydatki w kwocie 12 000 000 tys. zł niecelowo przekazano w 2024 roku do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, co szerzej opisano wcześniej w niniejszej Informacji.

Niezrealizowanie wydatków w wysokości 43 767,3 tys. zł spowodowane było głównie unieważnieniem postępowań o udzielenie zamówień publicznych w centrali MF i CIRF. W związku z niepełnym wykorzystaniem środków, na wniosek dysponenta części 19, Minister Finansów skorygował decyzje zwiększające plan wydatków kontrolowanych dysponentów pomniejszając je o 2422,8 tys. zł. Dysponent części 19 wydał również decyzje blokujące niewykorzystane środki w wysokości 40 949,8 tys. zł.

Dysponent części 19 dokonał blokady planowanych wydatków budżetu państwa na rok 2024 na łączną kwotę 519 495,6 tys. zł (85 decyzji). Blokowanie wydatków spowodowane było nadmiarem posiadanych środków lub opóźnieniami w realizacji zadań. Z powyższych decyzji, 41 dotyczyło niewykorzystanych środków otrzymanych z rezerw celowych na kwotę 55 084,4 tys. zł. Decyzje o blokadzie planowanych wydatków podejmowano w znacznej większości dopiero w grudniu 2024 r., kiedy wydano 75 decyzji na kwotę 163 998,6 tys. zł.

Najwyższe kwotowo decyzje o blokowaniu planowanych wydatków wynikały głównie ze znacznie mniejszego niż planowano zapotrzebowania Banku Gospodarstwa Krajowego na środki na realizację programów poręczeniowo-gwarancyjnych. Po wyłączeniu z analizy trzech blokad środków w wysokości 333 069 tys. zł, dotyczących realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego programów poręczeniowo-gwarancyjnych, należy stwierdzić, że dokonane w grudniu 2024 r. blokady stanowiły 88 % wartości pozostałych środków zablokowanych w całym 2024 r. (186 426,6 tys. zł). Najwyższa Izba Kontroli ponownie zwróciła uwagę, że pomimo zmniejszenia się w porównaniu do roku poprzedniego (99,2 % blokad w grudniu 2023 r.) skali blokad dokonanych w grudniu, w dalszym ciągu jest ona wysoka i może świadczyć o tym, że działania jednostek podległych w procesie blokowania środków nie we wszystkich przypadkach mogły być podejmowane niezwłocznie po powzięciu informacji, że dany wydatek nie będzie realizowany. Dokonywanie zaś blokad planowanych wydatków z opóźnieniem powoduje brak lub ograniczenie możliwości ich efektywnego wykorzystania przez Ministra Finansów. Koniecznym zatem jest wzmocnienie nadzoru dysponenta części w powyższym obszarze.

Do szczegółowego badania wybrano dziewięć decyzji o blokowaniu planowanych wydatków na łączną kwotę 344 280,2 tys. zł (66,3 % zablokowanych wydatków przez dysponenta części 19). W wyniku badania stwierdzono, że decyzje o dokonaniu blokad dysponent części w siedmiu przypadkach podjął najpóźniej w ciągu 14 dni od otrzymania informacji o możliwości dokonania blokady. Dwóch blokad zaplanowanych wydatków budżetu państwa w łącznej wysokości 5369 tys. zł dokonano ze zwłoką w stosunku do zaistnienia przesłanek określonych w art. 177 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj.: po 30 dniach od wpływu dokumentacji umożliwiającej podjęcie decyzji o blokadzie i po 115 dniach od zgłoszenia takiej możliwości przez dysponentów niższego stopnia.

W przypadku decyzji podjętej po 115 dniach ustalono, że w dniu 2 lipca 2024 r. 18 podległych dysponentów poinformowało dysponenta części 19, że środki w łącznej wysokości 453 tys. zł, stanowiące planowane współfinansowanie przewidywanych do realizacji w 2024 r. projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 nie zostaną wydatkowane do końca roku. Dysponent części zadecydował o zablokowaniu środków dopiero w dniu 25 października 2024 r. Zwłoka wynikała z faktu, że wnioski o blokadę wpłynęły do Departamentu Finansów i Księgowości MF w okresie prowadzenia wzmożonych prac planistycznych na lata 2025–2028 a ponadto dysponent części podjął działania w celu zmiany przeznaczenia niewykorzystanych środków na współfinansowanie wydatków majątkowych i sfinansowanie z nich budowy jednej z siedzib urzędu skarbowego, co w ocenie NIK nie zmienia faktu, że pozostała część środków, co do których nie planowano zmiany przeznaczenia, dysponent powinien zablokować niezwłocznie. Późne udostępnienie Ministrowi Finansów informacji o nadmiarze posiadanych środków, utrudnia lub wręcz uniemożliwia wykorzystanie

zablokowanych kwot wydatków na cele, o których mowa w art. 178 ustawy o finansach publicznych.

W przypadku decyzji podjętej po 30 dniach ustalono, że w dniu 1 października 2024 r. plan wydatków części 19 został zwiększony decyzją Ministra Finansów środkami rezerw celowych budżetu państwa w wysokości 62 050 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie w III i IV kwartale 2024 r. wpłat do Komisji Europejskiej w ramach instrumentu MFA+. Płatności z tego tytułu dokonano 16 października 2024 r. w kwocie 26 603,5 tys. zł oraz 17 grudnia 2024 r. w kwocie 25 326,3 tys. zł, przy czym ostatniej płatności dokonano na podstawie noty z 8 listopada 2024 r. na kwotę 5883,4 tys. euro. Nota ta została przekazana służbom finansowym dysponenta części 19, przez Departament Współpracy Międzynarodowej w dniu 20 listopada 2024 r. Dysponent części 19 zablokował niewykorzystane wydatki w wysokości 10 120,2 tys. zł dopiero 20 grudnia 2024 r., tj. po dokonaniu wydatków, mimo iż szacunkowa kwota, jaka nie zostanie wydatkowana ze środków rezerw celowych była znana służbom finansowym dysponenta części 19 już 20 listopada 2024 r., tj. w dniu przekazania przez komórkę merytoryczną noty z 8 listopada 2024 r. Zwłoka wynikała z przyjętej przez dysponenta części 19 interpretacji art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którą blokowanie planowanych wydatków budżetowych może nastąpić w przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków po zrealizowaniu płatności.

W ocenie NIK, służby finansowe dysponenta części 19 powinny niezwłocznie po otrzymaniu informacji o planowanej kwocie płatności w IV kwartale 2024 r. podjąć działania w celu oszacowania niezbędnych środków na sfinansowanie płatności w tym okresie i niezwłocznie zablokować pozostałe środki. Przyjmując dla celów kontroli kurs euro z dnia wystawienia noty¹⁵ oraz przy założeniu marginesu 20 % wzrostu tego kursu, minimalna kwota środków podlegających bezzwłocznej blokadzie wyniosłaby 4916 tys. zł. Należy również zauważyć, że możliwość stwierdzenia nadmiaru środków wystąpiła już w momencie wpływu drugiej noty obciążeniowej, tj. w dniu, w którym jednostka powzięła informację o wysokości przyszłego wydatku.

Prezes Rady Ministrów nie wydał w 2024 r. dysponentowi części 19 budżetu państwa wiążących poleceń wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19¹⁶ oraz na Fundusz Pomocy¹⁷.

Na koniec 2024 r. stan zobowiązań ogółem w części 19 wyniósł 863 756 tys. zł i był wyższy o 201 303,6 tys. zł (o 30,4 %) niż na koniec roku 2023. Główną pozycję zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wynagrodzeń oraz pochodnych od wynagrodzeń, które na koniec 2024 r. wyniosły 764 904,5 tys. zł. Zobowiązania wymagalne na koniec 2024 r. w części 19 wyniosły 2444,9 tys. zł i były wyższe niż na koniec 2023 r. o 137,2 tys. zł (o 5,9 %). Wykazane zostały one przez jednostki podległe resortu finansów i w przeważającej części (96 %) dotyczyły zwrotu kosztów postępowań sądowych.

Wydatki budżetu państwa poniesione na utrzymanie urzędu obsługującego Ministra Finansów – centrali MF – stanowiły 5,3 % wydatków części 19 i wyniosły 1 391 022,5 tys. zł. Wydatki te stanowiły 78,1 % planu finansowego na rok 2024 i planu po zmianach. W porównaniu do roku poprzedniego wydatki były wyższe o 82,1 %, tj. 627 134,9 tys. zł. Wzrost ten wynikał głównie ze zwiększenia wydatków bieżących, w tym w związku z realizacją wydatków w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych i zwiększeniem wydatków na wynagrodzenia z pochodnymi, oraz wydatków majątkowych.

¹⁵ Wg średniego kursu NBP, tabela A, na dzień 8 listopada 2024 r. 1 EUR = 4,3244 PLN.

¹⁶ W trybie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

¹⁷ W trybie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 337).

Największe wydatki centrali MF w 2024 r. zrealizowano w grupie *Wydatki bieżące jednostek budżetowych*. Wyniosły one 1 374 118,8 tys. zł i w porównaniu do 2023 r. wzrosły o 81,4 %. Wydatki te były w 2024 r. odpowiednio o 22,2 % i 22,1 % niższe od kwoty ujętej w planie finansowym i planie po zmianach, co wynikało głównie z niepełnego wykonania planowanych wydatków w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych.

Wydatki Ministerstwa Finansów na obsługę przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu „Finansowe Wspieranie Eksportu” w wysokości 62 737,7 tys. zł ujęte zostały w §4300 *Zakup usług pozostałych*. Wydatki te w 2024 r. były realizowane z trzech tytułów: dopłat do udzielanych przez BGK średnio i długoterminowych kredytów eksportowych o okresie spłaty dwóch i więcej lat, dopłat do udzielanych przez banki kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych w ramach Programu Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych oraz na pokrycie kosztów administrowania i obsługi przez BGK przedmiotowego Programu. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że taki sposób ewidencjonowania wydatków uniemożliwia stwierdzenie, które z poniesionych wydatków dotyczą faktycznie usługi świadczonej przez BGK na rzecz Ministra Finansów związanej z realizacją Programu, a które dotyczą poniesionych wydatków związanych z udzielonymi dopłatami.

Zdaniem NIK sposób ujmowania powyższych wydatków w ewidencji księgowej części 19 nie jest w pełni zgodny z ich charakterem ekonomicznym, a tym samym nie sprzyja przejrzystości finansów publicznych. NIK zauważyła również, że ze względu na znaczące kwoty tych wydatków i w celu dochowania przejrzystości finansów publicznych, zasadnym jest podjęcie prac w celu wyodrębnienia w klasyfikacji budżetowej wydatków ponoszonych w ramach wyżej wymienionych programów pomocowych, nie stanowiących zakupu usług.

W 2024 r. w Ministerstwie Finansów w ramach *Systemu motywacyjno-lojalnościowego dla członków korpusu prezydencji w związku z przygotowaniem i sprawowaniem przewodnictwa w Radzie UE w I połowie 2025 r.* przyznano dodatki zadaniowe i specjalne dla 325 pracowników i funkcjonariuszy na łączną kwotę 1919,6 tys. zł.¹⁸ Z przedłożonych uzasadnień przyznanych dodatków oraz wyjaśnień Dyrektor Generalnej MF wynika, że w znaczącej większości przyznanie ich wynikało wprost z realizacji dodatkowych zadań, a w pozostałych przypadkach ze zwiększonego zakresu i stopnia skomplikowania zadań realizowanych w związku z przygotowaniem Polski do przewodnictwa w Radzie UE. Przyznane dodatki obejmowały 18,1 % pracowników zatrudnionych w komórkach organizacyjnych MF, które brały udział w pracach związanych z przygotowaniem prezydencji. W największym zakresie dodatki dotyczyły pracowników Departamentu Współpracy Międzynarodowej (47 pracowników, tj. 79,7 % zatrudnionych w tym departamencie), Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego (39 pracowników, tj. 65 % zatrudnionych) oraz Departamentu Międzynarodowej Polityki Podatkowej (20 pracowników, tj. 47,6 % zatrudnionych).

W Ministerstwie Finansów w 2024 r. realizowano trzy umowy zlecenia (z trzema osobami fizycznymi niebędącymi pracownikami Ministerstwa) w wyniku których poniesiono w tym okresie wydatki na kwotę 151 tys. zł, w tym dwie obejmujące okres co najmniej trzech miesięcy na usługi eksperckie, na które poniesiono łączne wydatki w wysokości 150 tys. zł. Zrealizowano również siedem umów o dzieło (z siedmioma osobami fizycznymi niebędącymi pracownikami Ministerstwa), z tytułu których wydatkowano 35 tys. zł. Umowy te dotyczyły recenzji projektów stanowisk Komitetu Standardów Rachunkowości lub recenzji projektów Krajowych Standardów Rachunkowości. Natomiast w Instytucie Finansów realizowano sześć umów zlecenia zawartych z pięcioma osobami fizycznymi niebędącymi jego pracownikami, na które poniesiono łączne wydatki w wysokości 76,5 tys. zł, w tym cztery o okresie realizacji co najmniej trzech miesięcy. Na rzecz IF zrealizowano ponadto 21 umów o dzieło zawartych z 28 osobami niebędącymi pracownikami tej jednostki, na które wydatkowano 274,2 tys. zł. Umowy te dotyczyły usług

¹⁸ W 2024 r. poniesiono z tego tytułu wydatki w kwocie 1902,1 tys. zł.

świadczonych przez autorów (artykuły i recenzje artykułów do czasopisma *Studia i Analizy Instytutu Finansów*) oraz usług doradczych w zakresie badań. W Centrum Informatyki Resortu Finansów w 2024 r. zawarto z siedmioma osobami 11 umów zlecenia na wykonanie usług wsparcia eksperckiego, których czas realizacji wyniósł co najmniej trzy miesiące. Z tego tytułu poniesiono wydatki w wysokości 479,8 tys. zł.

Szczegółowym badaniem umów zlecenia i o dzieło w kontrolowanych jednostkach objęto:

- w Ministerstwie Finansów – dwie umowy zlecenia i dwie umowy o dzieło, na realizację których wydatkowano łącznie 18 tys. zł, nie stwierdzając nieprawidłowości w zakresie ich zawierania i realizacji;
- w Instytucie Finansów – trzy umowy o staż w związku z rozstrzygnięciem konkursu na zakończenie Akademii Finansów (III Edycja), na które wydatkowano łącznie 28 tys. zł. W wyniku badania ustalono, że realizację zadań w ramach stażu potwierdzano w sposób nie w pełni zgodny z zawartymi umowami, gdyż protokoły odbioru nie zawierały wszystkich przewidzianych w umowach elementów. Brakujące dane były wprawdzie odnotowane na listach obecności, jednak dokumenty te zawierały korekty, liczne przekreślenia i uzupełnienia godzin rozpoczęcia i zakończenia pracy czy czasu pracy i w związku z powyższym nie mogły stanowić wiarygodnego dokumentu będącego podstawą wydatkowania środków. Stwierdzono również, że w jednym przypadku miesięczne wynagrodzenie wypłacono o 5 dni wcześniej niż wystawiony został rachunek do umowy wraz z raportem potwierdzającym wykonanie zadań, co wynikało z omyłki.

W 2024 r. w Instytucie Finansów wypłacono 18 odpraw w łącznej wysokości 153,3 tys. zł, w tym 20 ekwiwalentów za niewykorzystany urlop w łącznej wysokości 69,7 tys. zł oraz 139,3 tys. zł na 17 odpraw z tytułu rozwiązania stosunków pracy w trybie ustawy o zwolnieniach grupowych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła wydatków związanych z wypłatą powyższych odpraw, które zostały zakwalifikowane do §4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników*, zamiast zgodnie z ich treścią ekonomiczną do §3020 *Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń*. Zgodnie z objaśnieniem zawartym w Załączniku nr 4 *Klasyfikacja paragrafów wydatków i środków* do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁹, wydatki z tytułu określonych ustawowo odpraw pieniężnych z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo restrukturyzacji zatrudnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników kwalifikuje się do §302. Według wyjaśnień Dyrektora IF nieprawidłowa klasyfikacja wynikała z omyłki.

W Instytucie Finansów nieprawidłowo ustalano także zaangażowanie wydatków w paragrafach wydatków płacowych z pochodnymi (§4010–4120, §4710), odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (§4440) oraz świadczeń na rzecz osób fizycznych niezaliczanych do wynagrodzeń (§3020). W ewidencji księgowej oraz sprawozdaniach budżetowych za okres od stycznia do maja 2024 r. dla wszystkich powyższych paragrafów, a w paragrafach obejmujących świadczenia na rzecz osób fizycznych, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz niektóre paragrafy dotyczące wydatków na wynagrodzenia i pochodne także w okresie późniejszym - do września 2024 r., zaangażowanie było równe kwocie planu i nie wynikało z wartości umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowodowałoby konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym. Było to niezgodne z opisem do konta 998 – Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego wskazanym w Załączniku nr 3 *Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych* do rozporządzenia o rachunkowości. Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że w §3020 zaangażowanie już na początku roku zostało ustalone na poziomie planu wydatków (projektu planu wydatków), a wydatki w tym paragrafie dotyczyły w szczególności wypłaty ryczałtów za pracę zdalną oraz zwrot kosztów

¹⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.

zakupu okularów. Ustalone i zaewidencjonowane zaangażowanie nie wynikało zatem z postanowień, umów i decyzji. Zawyżenie zaangażowania na koniec stycznia wynosiło 8,6 tys. zł i sukcesywnie zmniejszało się w trakcie roku budżetowego, w miarę dokonywania wydatków w tym paragrafie. Zawyżenie zaangażowania w §4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników w trakcie roku wynosiło od 67,8 tys. zł na koniec października do 1300 tys. zł na koniec maja. Średnie zawyżenie zaangażowania w tym paragrafie w okresie od stycznia do listopada wyniosło 527 tys. zł. Zawyżenie zaangażowania w §4440, ustalone jako różnica między zaangażowaniem ujętym w ewidencji księgowej a wynikającym z przekazanych naliczeń odpisu w styczniu, maju i wrześniu, wynosiło, w okresie od stycznia do kwietnia – 1,3 tys. zł, w okresie od maja do sierpnia 29,8 tys. zł, we wrześniu – 30,3 tys. zł a w okresie od października do listopada – 5,3 tys. zł. Zawyżenie zaangażowania w §4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne wynosiło od 72,6 tys. zł w styczniu do 70,9 tys. zł w okresie od lutego do września.

W Instytucie Finansów przyjęto taką metodologię ustalania zaangażowania, traktując plan finansowy jako zobowiązanie jednostki do wydania określonych w nim kwot. Taka interpretacja jest jednak sprzeczna z istotą dokonywania wydatków ze środków publicznych w sposób celowy i oszczędny, w szczególności z przepisem art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Plan finansowy jednostki budżetowej stanowi limit wydatków możliwych do realizacji w danym roku budżetowym, z całą pewnością nie zobowiązując do ich pełnego wykorzystania.

Wydatki majątkowe centrali MF w 2024 r. wyniosły 14 073,7 tys. zł. Zostały one wykonane w prawie pełnej wysokości planowanych wydatków po zmianach (97,6 %). W porównaniu do 2023 r. wydatki te były większe o 235,7 %. Plan finansowy centrali Ministerstwa Finansów w grupie *wydatki majątkowe* zakładał wydatki i zakupy inwestycyjne na kwotę 11 448 tys. zł, które miały być wykorzystane na 11 zadań i zakupów. W trakcie roku do planu wprowadzono 10 nowych zadań na kwotę 8260,8 tys. zł., a zrezygnowano z realizacji trzech zadań na łączną kwotę 2714,9 tys. zł. Wszystkie zmiany uznano za uzasadnione. Plan wydatków centrali MF po zmianach obejmował realizację 18 zadań i zakupów inwestycyjnych na łączną kwotę 14 414 tys. zł. Zrealizowane w 2024 r. wydatki majątkowe wyniosły łącznie 14 073,7 tys. zł, tj. 97,6 % planu po zmianach. Z ostatecznie zaplanowanych zadań i zakupów inwestycyjnych w pełnym zakresie zrealizowano cztery zadania i 13 zakupów inwestycyjnych w łącznej wysokości 13 107 tys. zł. Częściowo zrealizowano jeden zakup inwestycyjny w wysokości 966,7 tys. zł. Przyczyną niezrealizowania zadania w całości było odstąpienie od realizacji zamówienia na kwotę 31,7 tys. zł na zakup zestawu do mobilnego monitoringu z powodu wady, w wyniku której nie było możliwości korzystania z dodatkowego sprzętu będącego przedmiotem zakupu.

Plan finansowy Centrum Informatyki Resortu Finansów w grupie *wydatki majątkowe* zakładał wydatki i zakupy inwestycyjne na kwotę 81 053 tys. zł, które miały być wykorzystane na 43 zadania i zakupy. W trakcie roku do planu wprowadzono sześć nowych zadań na kwotę 68 184,5 tys. zł, a zrezygnowano z realizacji trzech zadań na kwotę 8192,7 tys. zł. Ponadto zmniejszono o 425,5 tys. zł środki na sfinansowanie dwóch zadań oraz zwiększono o 86 064,4 tys. zł środki na realizację ośmiu zadań. Wszystkie zmiany uznano za celowe. Plan wydatków CIRF po zmianach obejmował realizację 46 zadań i zakupów inwestycyjnych na łączną kwotę 226 683,7 tys. zł. Zrealizowane w 2024 r. wydatki majątkowe wyniosły łącznie 195 239,3 tys. zł, tj. 86,1 % planu po zmianach. Z ostatecznie zaplanowanych zadań i zakupów inwestycyjnych w pełnym zakresie zrealizowano siedem zadań i 37 zakupów inwestycyjnych. Nie zrealizowano jednego zadania na kwotę 916,4 tys. zł. Powodem było opóźnienie w realizacji zadania przez wykonawcę (ostatecznie zostało wykonane w lutym 2025 r.). Częściowo zrealizowano jedno zadanie. Przyczyną niezrealizowania całości zadania było unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego rozbudowy macierzy dyskowych o wartości przedmiotu zamówienia w kwocie 28 000 tys. zł. Oszczędności w kwocie 2528 tys. zł powstały wskutek uzyskania niższych cen w wyniku udzielonych zamówień publicznych.

W Instytucie Finansów nie planowano i nie realizowano wydatków majątkowych.

Kontrolę realizacji wydatków dysponentów III stopnia przeprowadzono na próbie pozapłacowych wydatków w grupie *wydatki bieżące jednostek budżetowych* i w grupie *wydatki majątkowe*, obejmującej 278 dowodów o łącznej wartości 587 733 tys. zł, co stanowiło 26,8 % wydatków tych jednostek. Doboru próby dokonano losowo metodą monetarną MUS²⁰ na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów odpowiadających wydatkom tych jednostek i uzupełniono o wydatki dobrane w sposób celowy.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że przed zawarciem umowy lub złożeniem zamówienia na realizację zadań dokonywano analizy faktycznych potrzeb i celowości wydatku, zobowiązania były zaciągane i wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym oraz odpowiednimi umowami na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Realizacja zawartych umów potwierdzana była odpowiednimi dokumentami, w szczególności protokołami odbioru. Przy zakupie środków trwałych dokonywana była kontrola funkcjonalna zakupionych środków, zostały one przekazane do użytkowania w zakładanym terminie i prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zapłaty przez centralę MF odsetek ustawowych za opóźnienie w kwocie 29 tys. zł w wyniku nierzetelnie prowadzonych działań zmierzających do wykonania prawomocnego wyroku oraz zawarcia w Instytucie Finansów trzech umów w sposób nie w pełni zabezpieczający interesy jednostki, w wyniku czego wydatkowano 72 tys. zł na częściową realizację trzech opracowań, które nie zostały wykorzystane w działalności IF.

W związku z ponoszeniem przez centralę MF w 2024 r. wydatków na najem 20 samochodów na potrzeby Biura Inspekcji Wewnętrznej w kwocie 738 tys. zł i nieprzeprowadzeniem przed przystąpieniem do tego zamówienia w 2022 r. szczegółowej analizy pod kątem ekonomicznej opłacalności usługi najmu samochodów w porównaniu do ich zakupu, NIK wskazała, że w celu zapewnienia racjonalności wyboru jednego z tych sposobów zapewnienia floty samochodowej, niezbędne jest przeprowadzenie każdorazowo przed podjęciem decyzji o sposobie nabycia pojazdów, odpowiedniej analizy, w tym pod kątem jej opłacalności w aktualnych warunkach rynkowych. NIK zwróciła również uwagę na treść art. 83 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²¹ (dalej: Pzp), który stanowi, iż zamawiający publiczny, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia o wartości równej lub powyżej progów unijnych, dokonuje analizy potrzeb i wymagań, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia. Analiza ta obejmuje m.in. rozeznanie rynku w aspekcie: alternatywnych środków zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb, możliwych wariantów realizacji zamówienia. Wyliczenia dla kontrolowanych umów najmu, z których wynika, że obie formy pozyskania samochodów byłyby do siebie zbliżone kosztowo przekazano w trakcie kontroli NIK.

W 2024 r. centrala MF ponosiła również wydatki w ramach zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowy dotyczącej obsługi pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR 2023–2027). Na etapie negocjacji wysokości wynagrodzenia Bank przedstawił szacunkowe składniki kosztów obejmujące m.in. koszty osobowe i koszty rzeczowe, w tym koszty oprogramowania i infrastruktury informatycznej. Departament Instytucji Płatniczej MF podnosił natomiast m.in. że prognozowana kwota wyprzedzającego finansowania z budżetu państwa w formie pożyczek z BGK w perspektywie 2023–2027 jest trzykrotnie niższa, niż kwota pożyczek w perspektywie 2014–2020, liczba udzielonych pożyczek w perspektywie 2023–2027 nie musi ulec zwiększeniu, a od połowy roku 2025 realizowane będą w praktyce wyłącznie płatności w ramach perspektywy 2023–2027. Ponadto MF wskazywało, że kwoty zrealizowanych przychodów i rozchodów z tytułu

²⁰ System losowania transakcji z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości.

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

pożyczek w latach 2020–2022 były znacząco niższe w stosunku do planów wynikających z ustaw budżetowych, a także, że liczba zawieranych pożyczek systematycznie spada. W wyniku negocjacji ustalono wynagrodzenie Banku za wykonywanie czynności objętych umową w wysokości 355 tys. zł miesięcznie. Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej poinformowała, że wynagrodzenie zostało ustalone na cały okres obowiązywania umowy, czyli czas trwania perspektywy finansowej 2023–2027 oraz że umowa objęła swym zakresem również końcowy okres wdrażania perspektywy 2014–2020, który zakończy się 31 grudnia 2025 r. W związku z tym, w 2024 roku, z uwagi na okres obowiązywania dwóch perspektyw finansowych, nie było potrzeby przeprowadzenia analizy wynagrodzenia ponoszonego na rzecz Banku. NIK zwróciła jednak uwagę, że biorąc pod uwagę art. 162 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym dokonywanie wydatków budżetu państwa następuje m.in. w sposób oszczędny i z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, MF powinno analizować zakres prac realizowanych przez bank w ramach przedmiotowej umowy oraz koszty ponoszone przez bank w związku z jej realizacją pod kątem dalszej adekwatności wysokości wynagrodzenia ponoszonego na rzecz BGK i w przypadku istotnej zmiany powyższych paramentów podejmować stosowne działania zmierzające do jego urealnienia.

Zrealizowany został wniosek pokontrolny NIK sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 19, dotyczący ujmowania dowodów księgowych potwierdzających przyjęcie środków trwałych do użytkowania w księgach rachunkowych centrali Ministerstwa Finansów we właściwym okresie sprawozdawczym.

W Centrum Informatyki Resortu Finansów oraz w Instytucie Finansów przeprowadzono szczegółowe badanie prawidłowości udzielania i realizacji zamówień publicznych, którym objęto łącznie sześć zamówień, w tym dwa do udzielenia których zastosowano przepisy Pzp oraz cztery zakupy, do udzielenia których nie zastosowano Pzp z uwagi na ustawowe przesłanki wyłączenia. W ramach powyższych zamówień w 2024 r. poniesiono wydatki w łącznej wysokości 35 556,1 tys. zł, w tym 35 423,9 tys. zł na dostawy sprzętu informatycznego dla CIRF w ramach zamówień, do których zastosowano przepisy Pzp. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że postępowania o udzielenie zamówień zostały przygotowane i przeprowadzone prawidłowo, z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji. Zakupy wynikały ze zidentyfikowanych potrzeb jednostki. Dostarczony sprzęt i produkty były zgodne z opisem przedmiotu zamówienia oraz umowami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku wyegzekwowania przez CIRF wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w zakresie zamówienia w ramach prawa opcji. CIRF skorzystał z prawa opcji, ale nie wyegzekwował od wykonawców wniesienia dodatkowego zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Wykonawcy złożyli jedynie zabezpieczenie odnoszące się do zamówienia podstawowego. Dotyczyło to obu zamówień do udzielenia których zastosowano przepisy Pzp i było niezgodne z zawartymi umowami. Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że brakujące kwoty zabezpieczenia zostały wniesione w trakcie kontroli. Stwierdzono również, że w momencie podpisania protokołu końcowego dostawy zamówienia podstawowego w ramach jednego z powyższych zamówień, CIRF nie uzyskało potwierdzenia udzielenia gwarancji obowiązującej przez okres 36 miesięcy od dnia podpisania tego protokołu, tj. na okres wynikający z zawartej umowy. Mimo, iż z przekazanego w trakcie kontroli zestawienia okresów gwarancji potwierdzonych przez producenta wynika, że okres ten był zgodny z umową, NIK wskazuje, że w celu prawidłowego, zgodnego z umową, dokonania odbioru końcowego przedmiotu zamówienia, CIRF już w momencie podpisania protokołu odbioru końcowego powinno wyegzekwować potwierdzenie objęcia sprzętu odpowiednią gwarancją.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. w centrali MF nie przeprowadzono badania prawidłowości udzielania i realizacji zamówień publicznych, ze względu na brak istotnych nieprawidłowości w tym obszarze w latach ubiegłych. Ustalono jednak że zrealizowany został wniosek pokontrolny NIK sformułowany po kontroli wykonania

budżetu państwa w 2023 r. w części 19 w Ministerstwie Finansów, dotyczący wzmocnienia nadzoru i podjęcia skutecznych działań w celu przestrzegania obowiązków informacyjnych dotyczących wskazywania w dokumentach zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części oraz przekazywania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych ofertach.

Wydatki budżetu państwa na działalność promocyjno-reklamową centrali Ministerstwa Finansów w 2024 r. wyniosły 682,8 tys. zł, co stanowiło 0,05 % ogółu wydatków tej jednostki w 2024 r. oraz 5,4 % wydatków na tego typu działalność w roku 2023. Powyższe środki Ministerstwo przeznaczyło głównie na działalność informacyjną, w ramach której zrealizowano kampanię obejmującą wsparcie podatników w wywiązywaniu się z obowiązków podatkowych w rozliczeniu dochodów za 2023 r. (408,8 tys. zł), kampanię dotyczącą konsultacji z przedsiębiorcami rozwiązań w zakresie Krajowego Systemu e-Faktur (45 tys. zł) oraz kampanię dotyczącą podniesienia poziomu świadomości społeczeństwa o korzyściach płynących z posiadania paragonu (39,9 tys. zł), a także na zakupy materiałów informacyjno-promocyjnych, w tym na potrzeby kierownictwa MF oraz w ramach współpracy międzynarodowej.

Szczegółowym badaniem wydatków na działalność promocyjno-reklamową, poniesionych z budżetu państwa, objęto wydatki w kwocie 400 tys. zł w ramach kampanii informacyjnej dotyczącej wsparcia podatników w wywiązywaniu się z obowiązków podatkowych w rozliczeniu dochodów za 2023 r. W wyniku kontroli ustalono, że w procesie planowania dokonano analizy faktycznych potrzeb i celowości wydatku oraz określono zakładany efekt jego realizacji. Oprócz przypomnienia i zachęcenia do skorzystania z usług informatycznych resortu finansów w ramach corocznego rozliczenia dochodów, celem kampanii było poinformowanie o rozszerzonych możliwościach rozliczenia dla przedsiębiorców w ramach tych usług, a także zachęcenie do korzystania z innych możliwości w serwisie e-Urząd Skarbowy. Wybór wykonawcy zadania został dokonany w trybie przetargu nieograniczonego. Zgodnie z postanowieniami umowy, szczegółowe efekty poszczególnych działań określano na etapie planowania ich realizacji w ramach akceptacji tzw. media planów dla poszczególnych zleceń w ramach umowy. Po zrealizowaniu poszczególnych zakupów sporządzane były raporty końcowe i protokoły odbioru potwierdzające realizację usług, podpisane bez zastrzeżeń przez strony, które stanowiły podstawę do wystawienia faktury przez wykonawcę zlecenia. Ocena skuteczności działań w ramach przeprowadzonej kampanii dokonywana była odrębnie dla każdego zlecenia, w oparciu o mierniki efektywności (głównie zasięgowe), określone w poszczególnych zleceniach. Założone wartości mierników zostały zrealizowane. W ramach ewaluacji kampanii po jej zakończeniu przeprowadzono również analizę, z której wynikało, że w szczególności liczba deklaracji złożonych elektronicznie w usłudze Twój e-PIT wyniosła około 13,8 mln, co stanowi wzrost o 1,9 mln w porównaniu do 2023 roku, a liczba wyrażonych zgód na e-Korespondencję osób fizycznych i organizacji wzrosła do 1549 tys., co oznacza przyrost o 344 tys. zgód w okresie akcji PIT, w porównaniu do stanu z początku lutego.

Wydatki na zakup usług doradczych i eksperckich w kontrolowanych jednostkach wyniosły w 2024 r. 3186,2 tys. zł, co stanowiło 0,1 % łącznych wydatków tych jednostek. Obejmowały one głównie usługi konsultingowe dotyczące funkcjonalności systemów IT, inne specjalistyczne usługi na potrzeby systemów informatycznych resortu finansów, usługi projektowe i doradcze związane z utrzymaniem i remontami budynku Ministerstwa Finansów, opracowanie specjalistycznej opinii na potrzeby postępowania arbitrażowego, usługi wsparcia ekspertów w zakresie analiz i modeli ekonomicznych oraz opracowania projektów i recenzji krajowych standardów rachunkowości. Wydatki te dotyczyły również artykułów do czasopisma *Studia i Analizy Instytutu Finansów*, przeprowadzenia badań związanych z realizacją celów statutowych Instytutu Finansów, a także obsługi księgowej, prawnej i nadzoru nad bezpieczeństwem ochrony danych osobowych.

Szczegółowe badanie przeprowadzono na próbie 17 umów obejmujących wydatki w łącznej kwocie 613,2 tys. zł, co stanowiło 19,2 % wydatków kontrolowanych jednostek na zakup usług

doradczych i eksperckich. W Ministerstwie Finansów środki przeznaczone na usługi dotyczące analiz i modeli ekonomicznych, usługi z zakresu ochrony przeciwpożarowej, opracowanie projektu Krajowego Standardu Rachunkowości oraz ekspertyzę stanu technicznego wytypowanego wyposażenia MF. W CIRF zakupiono usługi konsultingowe dotyczące funkcjonalności systemów IT oraz ekspertyzę w zakresie poprawności przygotowanej wartości kosztorysowej inwestycji, a w Instytucie Finansów usługi przeprowadzenia badań i wykonania opracowań oraz doradztwa prawnego w zakresie zamówień publicznych. Skontrolowane wydatki służyły realizacji celów jednostek, a na etapie ich planowania dokonano analizy faktycznych potrzeb i celowości wydatku. W CIRF stwierdzono, że w czterech spośród siedmiu kontrolowanych przypadków nie udokumentowano szacowania wartości udzielonych zamówień na kwotę 164,7 tys. zł w sposób określony w regulacjach wewnętrznych. Poza tym wyłonienie wykonawców usług następowało na zasadach wynikających z odpowiednich regulacji wewnętrznych dotyczących udzielenia zakupów finansowanych ze środków publicznych. Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań dokonywano ich rzetelnego odbioru. Jednak w Instytucie Finansów w dwóch spośród pięciu zbadanych umów, terminy realizacji usług przedłużono aneksami zawartymi w formie pisemnej po upływie terminów pierwotnie określonych w umowach o łącznej wartości 68 tys. zł, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na rok 2024 r. w ramach części 19 zaplanowano wydatki w wysokości 15 195 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

W 2024 r. nie zrealizowano wydatków w ramach budżetu środków europejskich z powodu przedłużających się postępowań konkursowych organizowanych przez Instytucję Wdrażającą, tj. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W związku z powyższym dysponent części 19 niezwłocznie zablokował wszystkie planowane wydatki budżetu środków europejskich.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 19 rocznych łącznych sprawozdań za 2024 r. oraz rocznych sprawozdań jednostkowych skontrolowanych dysponentów III stopnia, w tym:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania za IV kwartał 2024 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) oraz o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70).

Sprawozdania łączne dysponenta części 19 zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych dysponenta części i dysponentów III stopnia były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, a w Ministerstwie Finansów oraz Centrum Informatyki Resortu Finansów również prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania ww. jednostek przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

W Ministerstwie Finansów oraz Centrum Informatyki Resortu Finansów stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań.

W Instytucie Finansów natomiast stosowany system kontroli zarządczej nie zapewniał prawidłowości sporządzania sprawozdań. Sprawozdania Rb-28 i Rb-70 zostały sporządzone nieprawidłowo pod względem merytorycznym. Nieprawidłowości stwierdzone w obszarze wydatków, dotyczące niewłaściwego ujęcia zaangażowania wydatków i błędnej klasyfikacji wydatków z tytułu odpraw, skutkowały wykazywaniem nieprawidłowych danych w sprawozdaniach Rb-28 i Rb-70.

Błędnie zaklasyfikowane wydatki z tytułu odpraw skutkowały zawyżeniem wydatków bieżących (§4010) i zaniżeniem wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych (§3020) w rocznym sprawozdaniu Rb-28 o 139,3 tys. zł. Z tej samej przyczyny zawyżone zostały także wartości wykazane w sprawozdaniu Rb-70.

W rocznym sprawozdaniu Rb-70 błędnie wykazano przeciętne zatrudnienie w 2024 r. Przyczyną nieprawidłowości było niezgodne z instrukcją²² sporządzenie sprawozdania Rb-70 w tym zakresie tj. ustalenie stanu zatrudnienia wyłącznie na podstawie danych z pierwszego i ostatniego dnia miesiąca, pomimo, że algorytm określony w instrukcji uwzględniał również dane z 15 dnia każdego miesiąca. Nieprawidłowość została usunięta poprzez sporządzenie korekty sprawozdania.

Sprawozdanie Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za lipiec 2024 r. zostało sporządzone niezgodnie z ewidencją księgową. Dochody zostały wykazane w §0946 pomimo, że z ewidencji księgowej wynikało, że zostały one wykonane w §0940. W pozostałych sprawozdaniach Rb-27 dane wykazano prawidłowo. Była to oczywista pomyłka, która nastąpiła przy ręcznym przepisywaniu wartości z systemu księgowego do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR (dalej: TREZOR).

Przyczyną nieprawidłowości była nieskuteczna weryfikacja prawidłowości sporządzenia sprawozdania przed jego podpisaniem w systemie TREZOR, zarówno przez Głównego Księgowego jak i Dyrektora IF. W IF dochody budżetowe w 2024 r. wykonywane były jedynie w jednym paragrafie (0940). W związku z tym weryfikacja prawidłowości sporządzenia sprawozdania w zakresie klasyfikacji budżetowej była nieskomplikowana, a osoby odpowiedzialne za sporządzenia i podpisanie sprawozdania w systemie TREZOR powinny z łatwością zidentyfikować ten błąd.

Sprawozdania jednostkowe Instytutu Finansów zostały zaopiniowane negatywnie. Skala nieprawidłowości stwierdzonych w sprawozdaniach Instytutu Finansów, zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny, uzasadniała ocenę negatywną sprawozdań jednostkowych, jednak nie miała istotnego wpływu na prawidłowość danych wykazanych w sprawozdaniach łącznych, nie wpłynęła zatem na obniżenie opinii o sprawozdaniach sporządzonych przez dysponenta części 19.

²² Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, § 16 pkt 9 lit. a, stanowiąca Załącznik 35 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454, ze zm.).

4.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Kontroli poddano księgi rachunkowe dysponenta części 19 oraz dysponenta III stopnia – Centrum Informatyki Resortu Finansów.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 19 przeprowadzono na próbie 53 zapisów księgowych o łącznej wartości 12 572 510,2 tys. zł. Dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań jednostkowych dysponenta części 19 prowadzone były nieprawidłowo bądź niezgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

W Centrum Informatyki Resortu Finansów obowiązywały pisemne zasady rachunkowości (dalej: polityka rachunkowości), stwierdzono jednak, że w badanym okresie dwukrotnie dokonano zmian polityki rachunkowości: w dniu 24 maja oraz 19 grudnia 2024 r. W pierwszym przypadku termin wejścia w życie nowej polityki rachunkowości ustalono na 1 czerwca 2024 r., w drugim – od dnia podpisania zarządzenia wprowadzającego, co było niezgodne z przepisami art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³, zgodnie z którym zmiany zasad rachunkowości są możliwe, jednak od początku roku obrotowego. Nawet jeśli zmiany polityki rachunkowości są wprowadzane w trakcie roku, to powinny obowiązywać w całym roku obrotowym, a nie przez kilka miesięcy. Wprowadzone zmiany nie miały istotnego charakteru i nie miały wpływu na prawidłowość prowadzonej w jednostce rachunkowości a przyczyną powstania nieprawidłowości było błędne określenie dat wejścia w życie zarządzeń.

W polityce rachunkowości CIRF ani żadnej innej regulacji wewnętrznej nie została określona struktura kont ksiąg pomocniczych, ze wskazaniem znaczenia poszczególnych segmentów kont oraz symboli stanowiących elementy struktury konta. W tym zakresie uznano politykę rachunkowości za niekompletną. Z polityki rachunkowości w sposób przejrzysty powinno wynikać, w jaki sposób ewidencjonowane są operacje gospodarcze i w jaki sposób są klasyfikowane. Przejrzystości tej służy m.in. opisanie struktury kont oraz poszczególnych ich elementów z precyzyjnym określeniem znaczenia tych elementów. Nie jest przy tym wystarczające, że struktura kont jest określona w systemie finansowo-księgowym, w tym słownik źródeł finansowania oraz podziałki klasyfikacji budżetowej. Konfiguracja systemu finansowo-księgowego powinna bowiem stanowić konsekwencje uregulowań określonych m.in. w polityce rachunkowości.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych Centrum Informatyki Resortu Finansów przeprowadzono na próbie 176 zapisów księgowych o łącznej wartości 572 897,6 tys. zł. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że dowody księgowe były sporządzane prawidłowo pod względem formalnym, rachunkowym oraz merytorycznym, zostały sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty oraz ujęte w ewidencji księgowej.

Stwierdzono 33 przypadki zatwierdzenia do wypłaty dowodów księgowych przez osobę inną, niż wskazana w opisie dowodu księgowego, co miało miejsce w czasie długotrwałej nieobecności osoby wskazanej w opisie. Było to działanie nierzetelne w zakresie sporządzania opisu dowodu księgowego. Osoba faktycznie dokonująca zatwierdzenia posiadała stosowne upoważnienie do tej czynności, a tym samym nie istniały przeszkody, by w opisie faktury wskazać osobę, która faktycznie dokonała tego zatwierdzenia. Przyczyną powstania nieprawidłowości było korzystanie w procesie realizowanej kontroli i akceptacji z szablonów obiegu dokumentów ustalonych w elektronicznym systemie obiegu dokumentacji. Dokumenty były wówczas akceptowane

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

przez osoby wskazane w opisie lub osoby, które pełniły zastępstwo za osoby w tym czasie nieobecne. Pomimo nieobecności, nawet długotrwałej, szablon obiegu nie ulegał zmianie, co miało pozwalać na identyfikację działania poszczególnych osób w zastępstwie za osoby nieobecne. Stwierdzono jednocześnie, że w przypadku zatwierdzania dowodów do wypłaty przez Dyrektora jednostki w opisie prawidłowo wskazano osobę zatwierdzającą, co oznacza, że w tych przypadkach dokonano zmiany opisu faktur, a zatem zmiana taka była możliwa.

W ramach badanej próby nie stwierdzono zaklasyfikowania wydatków do niewłaściwej podziałki klasyfikacji budżetowej, zidentyfikowano natomiast 32 przypadki, gdy zaangażowanie wydatków budżetowych ujęte zostało z niewłaściwą datą operacji gospodarczej, to jest pod datą widniejącą na wniosku, a nie datą zatwierdzenia tego wniosku przez kierownika jednostki lub osobę upoważnioną. Biorąc pod uwagę, że zaangażowanie wydatków stanowi równowartość decyzji, umów i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność poniesienia wydatku w roku bieżącym, datą operacji gospodarczej zaangażowania jest np. data zatwierdzenia wniosków o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego a nie data ich sporządzenia. Skutkiem tego w próbie zidentyfikowano siedem przypadków, gdy zaangażowanie o łącznej wartości 47 458,8 tys. zł zostało zaewidencjonowane we wcześniejszym niż właściwy okresie sprawozdawczym. Stwierdzono również, że w dwóch przypadkach zaangażowanie w łącznej kwocie 9769,4 tys. zł ujęto w księgach rachunkowych w okresie późniejszym niż data zatwierdzenia wniosku. Ponadto w dwóch przypadkach korekta zaangażowania o łącznej wartości 43,7 tys. zł została ujęta w okresie późniejszym niż wynikało to z daty podpisania umowy. Wynikało to z przekazania dokumentów stanowiących podstawę dokonania zapisów księgowych w dacie uniemożliwiającej zaksięgowanie tych dowodów do właściwego okresu sprawozdawczego.

Dyrektor CIRF w trakcie kontroli podjął działania celem zmiany podejścia w zakresie określania daty operacji gospodarczej oraz mające na celu bieżące przekazywanie do Wydziału Księgowości i Płatności dowodów księgowych celem ujmowania w prawidłowym okresie sprawozdawczym.

W dokumentacji wewnętrznej, regulującej zasady obiegu i kontroli dowodów księgowych, nie zidentyfikowano ustalonych terminów (liczby dni) na realizację poszczególnych czynności kontrolnych (sprawdzenia pod kątem merytorycznym, formalno-rachunkowym, sprawdzenie przez Głównego Księgowego). W dokumentach wewnętrznych nie uregulowano również terminów przekazywania zatwierdzonych w danym miesiącu dokumentów, w szczególności wniosków o wszczęcie postępowania lub udzielenie zamówienia publicznego, do księgowości. Tym samym żaden dokument nie stanowił, że dowody księgowe mają być przekazywane nie później niż w dniu umożliwiającym ujęcie ich w ewidencji księgowej właściwego okresu sprawozdawczego oraz sprawozdaniach budżetowych. Jakkolwiek ustalenie takich terminów nie jest wymagane przepisami prawa, to ich określenie porządkuje i systematyzuje obieg dokumentów, jak również stanowi podstawę do egzekwowania dokonania poszczególnych czynności w określonym w przepisach wewnętrznych czasie. Stanowi również regulację zapewniającą ujęcie w danym okresie wszystkich dowodów księgowych dotyczących danego miesiąca.

Stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie nie miały wpływu na prawidłowość sporządzonych rocznych budżetowych sprawozdań jednostki.

W jednym przypadku zobowiązanie na łączną kwotę 10 113,6 tys. zł zostało ujęte w ewidencji księgowej pod datą 15 lipca 2024 r. pomimo, że dowód księgowy stanowiący podstawę jego ujęcia został wystawiony 13 czerwca 2024 r. i dostarczony do jednostki 14 czerwca 2024 r. Było to niezgodne polityką rachunkowości, która określa, że w ewidencji księgowej za dany okres sprawozdawczy (okresy sprawozdawcze od stycznia do listopada danego roku) należy ująć dowody księgowe danego okresu sprawozdawczego, które wpłyną do jednostki nie później niż do 2-go dnia następnego miesiąca. Skutkowało to ujęciem zobowiązań w niewłaściwym okresie sprawozdawczym i niewykazaniem zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28 za czerwiec. Przyczyną

nieprawidłowości był długi okres zatwierdzania faktury, która została ostatecznie zaakceptowana w dniu 15 lipca 2024 r. i dopiero w tej dacie możliwe było ujęcie jej w ewidencji księgowej.

Podstawą zapisów księgowych powinny być dokumenty prawidłowo zaakceptowane pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Zadaniem Dyrektora Centrum Informatyki Resortu Finansów jako kierownika jednostki była taka organizacja prac urzędu, by dokumenty spływały do komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych niezwłocznie i w terminach umożliwiających wywiązanie się z obowiązków ustawowych i nałożonych regulacjami wewnętrznymi.

W jednym przypadku dokonano niewłaściwego ujęcia kosztów w księgach roku 2023 oraz 2024, pomimo prawidłowego rozliczenia kosztów na poszczególne lata. Koszty roku 2023 zostały ujęte w księgach roku 2024 i odwrotnie. Wynikało to z pomyłki.

Zidentyfikowana w trakcie kontroli skala nieprawidłowości, w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań pozwala stwierdzić, że księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia rocznych sprawozdań prowadzone były prawidłowo.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne realizowano w dniach od 3 stycznia do 1 kwietnia 2025 r. Kontrola została zakończona 14 kwietnia 2025 r. (data podpisania ostatniego wystąpienia kontrolnego).

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Finansów, Dyrektora Centrum Informatyki Resortu Finansów oraz Dyrektora Instytutu Finansów.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – w których sformułowano wnioski	Liczba wniosków pokontrolnych – ogółem
3	3	10

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Finansów NIK wnioskowała o:

1. Wypłacanie środków z budżetu państwa przeznaczonych na zasilenie funduszy pozabudżetowych w miarę powstawania faktycznego zapotrzebowania.
2. Podejmowanie współpracy z właściwymi podmiotami reprezentującymi Skarb Państwa w celu możliwie najszybszego regulowania zobowiązań wynikających z wyroków sądowych.
3. Wyeliminowanie opóźnień w podejmowaniu przez dysponenta części decyzji o blokowaniu wydatków.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Centrum Informatyki Resortu Finansów NIK wnioskowała o:

1. Dokumentowanie szacowania wartości zamówień według zasad określonych w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych oraz obiegu dokumentacji związanej z umowami cywilnoprawnymi zawieranymi w CIRF*.
2. Wskazywanie każdorazowo w opisach dowodów księgowych osoby faktycznie je zatwierdzające.
3. Ujmowanie zaangażowania zgodnie z datą zatwierdzenia wniosku o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego we właściwym okresie sprawozdawczym.
4. Określenie w polityce rachunkowości struktury kont ksiąg pomocniczych oraz opisanie składowych tej struktury.
5. Zapewnienie prawidłowej organizacji obiegu dokumentów w jednostce, w sposób zapewniający terminowe przekazywanie dowodów księgowych do komórki właściwej ds. księgowości, tj. w terminie umożliwiającym ujęcie dowodów księgowych w prawidłowym okresie sprawozdawczym.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Instytutu Finansów NIK wnioskowała o:

1. Ustalenie mechanizmów prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sporządzania i kontroli sprawozdań budżetowych zapewniających ich prawidłowość.
2. Ustalenie mechanizmów kontroli zarządczej zapewniających, że umowy z wykonawcami opracowań będą zawierane w sposób zabezpieczający interes Skarbu Państwa, w szczególności będą zawierać maksymalnie precyzyjny opis oczekiwań, w tym jakościowych oraz że będą zawierane jedynie w sytuacji zabezpieczenia możliwości ich realizacji ze strony Instytutu.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba wniosków pokontrolnych	Stan realizacji wniosków pokontrolnych*		
			Zrealizowano	W trakcie realizacji	Nie zrealizowano
1	Ministerstwo Finansów	3			
2	Centrum Informatyki Resortu Finansów	5			
3	Instytut Finansów	2			

* Według stanu na dzień zatwierdzenia informacji.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – do których wniesiono zastrzeżenia	Liczba zastrzeżeń – ogółem
3	3	9

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba zastrzeżeń	Sposób uwzględnienia zastrzeżeń		
			Uwzględniono w całości	Uwzględniono w części	Odrzucono w całości
1	Ministerstwo Finansów	2			2
2	Centrum Informatyki Resortu Finansów	2	1		1
3	Instytut Finansów	5			5

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2024				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich ¹⁾	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Ministerstwo Finansów	3 106	4 150 655,2	13 986 479,8	585 066,5	53,4
2.	IAS w Białymstoku	2 272	1 215,8	422 000,9	322 437,0	1,6
3.	IAS w Bydgoszczy	2 690	1 677,8	507 975,2	380 671,0	1,9
4.	IAS w Gdańsku	3 519	1 903,2	673 390,0	498 036,6	2,6
5.	IAS w Katowicach	6 102	3 139,3	1 123 255,5	864 521,7	4,3
6.	IAS w Kielcach	1 325	507,5	261 978,3	192 527,4	1,0
7.	IAS w Krakowie	4 302	3 608,0	931 622,2	637 862,8	3,6
8.	IAS w Lublinie	4 132	3 212,5	728 377,1	554 594,4	2,8
9.	IAS w Łodzi	3 630	2 602,6	713 209,9	514 607,2	2,7
10.	IAS w Olsztynie	2 292	802,0	417 041,8	317 651,3	1,6
11.	IAS w Opolu	1 568	631,7	328 126,7	222 435,0	1,3
12.	IAS w Poznaniu	4 670	1 839,5	909 403,0	691 747,9	3,5
13.	IAS w Rzeszowie	3 302	2 191,7	583 956,8	446 960,0	2,2
14.	IAS w Szczecinie	2 774	1 168,9	556 524,0	411 185,4	2,1
15.	IAS w Warszawie	8 409	5 208,4	1 791 595,3	1 324 226,0	6,8
16.	IAS we Wrocławiu	4 074	2 138,1	824 147,9	606 291,7	3,2
17.	IAS w Zielonej Górze	1 721	853,9	368 289,2	257 055,4	1,4
18.	Krajowa Informacja Skarbowa	1 111	3 729,7	211 388,0	159 077,4	0,8
19.	Krajowa Szkoła Skarbowości	201	644,0	54 275,4	22 294,8	0,2
20.	Instytut Finansów	11	10,7	3093,7	2077,6	0,0
21.	Centrum Informatyki Resortu Finansów	1 650	1 020,2	802 769,5	254 484,6	3,1

¹⁾ W 2024 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe nie poniesiono wydatków z budżetu środków europejskich.
Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK.

6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Ministerstwo Finansów	Andrzej Domański (od 13 grudnia 2023 r.)	O	Departament Budżetu i Finansów
2.	Centrum Informatyki Resortu Finansów	Roman Łożyński (od 1 marca 2024 r.) Rafał Kasprzak (od 31 stycznia do 28 lutego 2024 r.) Hubert Gniadowicz (od 11 lipca 2022 r. do 30 stycznia 2024 r.)	P	
3.	Instytut Finansów	prof. dr hab. Dariusz Adamski (od 3 stycznia 2024 r.) Łukasz Chrobak (od 1 listopada 2021 r. do 2 stycznia 2024 r.)	N	

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O - w formie opisowej, N – negatywna

6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Oceny wykonania budżetu w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK.

Dochody (D)²⁴: 4 188 760,8 tys. zł

Wydatki (W): 26 198 900,6 tys. zł

Łączna kwota (G = W): 26 198 900,6 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G): 1

Nieprawidłowości w wydatkach: 12 000 240,3 tys. zł (45,8 % wydatków części 19).

Kwota nieprawidłowości w wydatkach obejmuje niecelowy wydatek w Ministerstwie Finansów na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 12 000 000 tys. zł, zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie w kwocie 29 tys. zł w wyniku nierzetelnych działań zmierzających do wykonania prawomocnego wyroku przez MF, wydatki Instytutu Finansów w wysokości 72 tys. zł na częściową realizację trzech opracowań, które nie zostały wykorzystane w działalności jednostki, a także realizację w Instytucie Finansów wydatków w wysokości 139,3 tys. zł na odprawy dla pracowników niezgodnie z klasyfikacją budżetową. Pozostałe stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, które nie miały wpływu na ocenę dotyczyły w szczególności opóźnień w zablokowaniu przez dysponenta części 19 niewykorzystanych środków budżetu państwa w wysokości 5369 tys. zł oraz niepodjęcia działań w celu zaplanowania w części 19 wystarczających środków na dotację podmiotową dla spółki Aplikacje Krytyczne sp. z o.o.

Ocena częściowa wydatków (Ow): negatywna (1)

Podwyższenia oceny częściowej wydatków o jeden punkt dokonano ponieważ nieprawidłowość polegająca na dokonaniu niecelowego wydatku na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 12 000 000 tys. zł nie miała charakteru rozległego, tzn. dotyczyła ona pojedynczej transakcji.

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: w formie opisowej (2)

²⁴ W części 19 budżetu państwa, w której zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody ani windykacja należności (analiza porównawcza), nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2024		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 19 - Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, w tym:		4 403 890,9	3 999 100,0	4 188 760,8	95,1	104,7
1.	dział 150 Przetwórstwo przemysłowe	29 644,7	5 121,0	31 460,8	106,1	614,3
1.1.	rozdział 15011 Rozwój przedsiębiorczości	29 644,7	5 121,0	31 368,6	105,8	612,5
1.2.	rozdział 15019 Wspieranie polskiego eksportu poprzez udzielanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytów eksportowych	0,0	0,0	92,2	x	x
2.	dział 750 Administracja publiczna	81 924,8	39 666,0	79 825,3	97,4	201,2
2.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	41 553,0	15 168,0	20 673,2	49,8	136,3
2.2.	rozdział 75008 Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi	30 595,1	18 571,0	31 228,8	102,1	168,2
2.3.	rozdział 75024 Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości	585,4	420,0	644,0	110,0	153,3
2.4.	rozdział 75046 Komisje egzaminacyjne	3 447,8	1 000,0	3 772,3	109,4	377,2
2.5.	rozdział 75082 Działalność Krajowej Informacji Skarbowej	3 696,5	3 894,0	3 729,7	100,9	95,8
2.6.	rozdział 75088 Działalność Centrum Informatyki Resortu Finansów	788,5	312,0	1 020,2	129,4	327,0
2.7.	rozdział 75089 Działalność Instytutu Finansów	40,8	0,0	10,7	26,2	x
2.8.	rozdział 75095 Pozostała działalność	1 217,7	301,0	18 746,4	1539,5	6228,0
3.	dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	6,7	0,0	0,6	9,0	x
3.1	rozdział 75624 - Dywidendy	6,7	0,0	0,6	9,0	x
4.	dział 758 Różne rozliczenia	4 292 314,7	3 954 313,0	4 077 474,1	95,0	103,1
4.1.	rozdział 75814 Różne rozliczenia finansowe	4 292 314,7	3 954 313,0	4 077 474,1	95,0	103,1
4.1.1.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	4 266 473,4	3 905 694,0	4 024 032,5	94,3	103,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.).

6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2024			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, z tego:		10 915 383,1	14 010 412,0	26 776 872,9	26 198 900,6	240,0	187,0	97,8
1.	dział 150 Przetwórstwo przemysłowe	17 413,8	784 400,0	784 400,0	433 897,5	2491,7	55,3	55,3
1.1.	rozdział 15011 Rozwój przedsiębiorczości	-	711 169,0	711 169,0	371 159,7	x	52,2	52,2
1.2.	rozdział 15018 Rozliczenia związane z systemem dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych	11 186,2	-	-	-	x	x	x
1.3.	rozdział 15019 Wspieranie polskiego eksportu poprzez udzielanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytów eksportowych	6 204,4	73 231,0	73 231,0	62 737,7	1011,2	85,7	85,7
1.4.	rozdział 15095 Pozostała działalność	23,2	-	-	-	x	x	x
2.	dział 550 Hotele i restauracje	43 497,9	71 328,0	71 328,0	57 630,2	132,5	80,8	80,8
2.1.	rozdział 55003 Bary mleczne	43 497,9	71 328,0	71 328,0	57 630,2	132,5	80,8	80,8
3.	dział 750 Administracja publiczna	10 783 880,2	12 956 463,0	25 722 923,9	25 538 242,0	236,8	197,1	99,3
3.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	606 332,8	800 757,0	816 159,8	794 286,9	131,0	99,2	97,3
3.2.	rozdział 75008 Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi	8 759 151,3	10 857 716,0	11 111 412,3	11 019 546,2	125,8	101,5	99,2
3.3.	rozdział 75024 Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości	47 115,2	46 245,0	54 109,9	54 070,1	114,8	116,9	99,9
3.4.	rozdział 75029 Działalność Polskiego Instytutu Ekonomicznego	-	-	6 400,0	5 837,5	x	x	91,2
3.5.	rozdział 75046 Komisje egzaminacyjne	1 301,4	2 039,0	1 653,1	1 649,8	126,8	80,9	99,8
3.6.	rozdział 75076 Prezydencja Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku	-	-	5 159,3	3 245,0	x	x	62,9

3.7.	rozdział 75078 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	1 291,8	1 291,8	x	x	100,0
3.8.	rozdział 75079 Pomoc zagraniczna	9 250,1	13 334,0	156 660,0	146 504,3	1583,8	1098,7	93,5
3.9.	rozdział 75082 Działalność Krajowej Informacji Skarbowej	162 730,1	201 459,0	211 370,5	210 255,9	129,2	104,4	99,5
3.10.	rozdział 75088 Działalność Centrum Informatyki Resortu Finansów	816 924,8	678 979,0	841 670,0	802 769,5	98,3	118,2	95,4
3.11.	rozdział 75089 Działalność Instytutu Finansów	5 792,2	7 745,0	3 333,8	3 093,7	53,4	39,9	92,8
3.12.	rozdział 75095 Pozostała działalność	375 282,3	348 189,0	12 513 703,5	12 495 691,3	3329,7	3588,8	99,9
4.	dział 752 Obrona narodowa	176,4	200,0	200,0	116,7	66,2	58,4	58,4
4.1.	rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	176,4	200,0	200,0	116,7	66,2	58,4	58,4
5.	dział 758 Różne rozliczenia	70 414,8	198 021,0	198 021,0	169 014,2	240,0	85,4	85,4
5.1.	rozdział 75823 Partie polityczne i komitety wyborcze (wyborców)	70 414,8	198 021,0	198 021,0	169 014,2	240,0	85,4	85,4

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.)

6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2023			Wykonanie 2024			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , z tego:		61 979	7 326 989,9	9 851,4	62 862	9 265 811,7	12 283,3	124,7
1.	dział 750 Administracja publiczna status zatrudnienia:	61 979	7 326 989,9	9 851,4	62 862	9 265 811,7	12 283,3	124,7
	01	2 878	324 630,7	9 399,8	2 924	400 234,8	11 406,6	121,3
	02	5	1 860,3	31 005,0	8	1 918,0	19 979,6	64,4
	03	48 092	5 803 172,7	10 055,7	48 495	7 328 529,9	12 593,3	125,2
	08	10 993	1 195 359,1	9 061,5	11 427	1 533 398,3	11 182,6	123,4
	10	11	1 967,1	14 902,3	8	1 730,7	18 028,0	121,0
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej ⁴⁾ , 75079 ⁵⁾ status zatrudnienia:	2 965	459 566,9	12 916,4	3 106	583 165,1	15 646,2	121,1
	01	300	34 810,6	9 669,6	298	40 725,6	11 388,6	117,8
	02	5	1 860,3	31 005,0	8	1 918,0	19 979,6	64,4
	03	2 324	376 415,8	13 497,4	2 460	482 053,9	16 329,7	121,0
	08	325	44 513,0	11 413,6	332	56 736,9	14 241,2	124,8
	10	11	1 967,1	14 902,3	8	1 730,7	18 028,0	121,0
1.2.	rozdział 75008 Działalność izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi status zatrudnienia:	56 150	6 521 011,1	9 678,0	56 783	8 242 794,4	12 096,9	125,0
	01	806	68 265,8	7 058,1	767	81 857,0	8 893,6	126,0
	02	44 687	5 303 725,4	9 890,5	44 932	6 686 555,9	12 401,3	125,4
	03	10 657	1 149 020,0	8 984,9	11 084	1 474 381,6	11 084,9	123,4
1.3.	rozdział 75024 Działalność Krajowej Szkoły Skarbowości status zatrudnienia:	200	18 144,3	7 560,1	201	22 294,8	9 243,3	122,3
	01	200	18 115,9	7 548,3	201	22 294,8	9 243,3	122,5
	08	0	28,3	x	-	-	x	x

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2023			Wykonanie 2024			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.4.	rozdział 75082 Działalność Krajowej Informacji Skarbowej	1 088	123 717,0	9 475,9	1 111	159 077,4	11 932,0	125,9
	status zatrudnienia:							
	01	7	685,5	8 161,1	8	876,7	9 131,9	111,9
	03	1 081	123 031,5	9 484,4	1 103	158 200,8	11 952,3	126,0
1.5.	rozdział 75088 Działalność Centrum Informatyki Resortu	1 554	201 691,1	10 815,7	1 650	254 484,6	12 852,8	118,8
	status zatrudnienia:							
	01	1 543	199 893,2	10 795,7	1 639	252 254,1	12 825,6	118,8
	08	11	1 797,8	13 620,0	11	2 230,6	16 898,4	124,1
1.6.	rozdział 75089 Działalność Instytutu Finansów	22	2 859,5	10 831,5	11	2 077,6	15 739,4	145,3
	status zatrudnienia:							
	01	22	2 859,5	10 831,5	11	2 077,6	15 739,4	145,3
1.7.	rozdział 75076 Prezydencja Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku ⁶⁾	x	x	x	x	1 917,8	x	x
	status zatrudnienia:							
	01	x	x	x	x	149,1	x	x
	03	x	x	x	x	1 719,4	x	x
	08	x	x	x	x	49,3	x	x

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

⁴⁾ Zatrudnienie i wynagrodzenia w Ministerstwie Finansów.

⁵⁾ W 2023 r. pracownikom Ministerstwa Finansów wypłacono dodatki ze środków rozdziału 75079 *Pomoc zagraniczna* (w statusie zatrudnienia 01 - 57,9 tys. zł i w statusie zatrudnienia 03 - 16,6 tys. zł).

⁶⁾ W 2024 r. z rozdziału 75076 *Prezydencja Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej w 2025 roku* wypłacono wynagrodzenia pracownikom Ministerstwa Finansów w wysokości 1901,4 tys. zł (w statusie zatrudnienia 01 - 149,1 tys. zł, w statusie zatrudnienia 03 - 1719,4 tys. zł i w statusie zatrudnienia 08 - 33 tys. zł) oraz pracownikom w statusie zatrudnienia 08 w: IAS w Łodzi - 8,7 tys. zł i w IAS w Olsztynie - 7,7 tys. zł.

6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 19 – BUDŻET, FINANSE PUBLICZNE I INSTYTUCJE FINANSOWE

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2024			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, z tego:	67 626,7	15 195,0	15 195,0	-	x	x	x
1.	dział 750 Administracja publiczna	67 626,7	15 195,0	15 195,0	-	x	x	x
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	2 867,3	-	-	-	x	x	x
1.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	49 987,6	-	-	-	x	x	x
1.3.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	14 771,8	-	-	-	x	x	x
1.4.	Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027	-	15 195,0	15 195,0	-	x	x	x

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.).

6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej